

LRKSA OFICIALIS ORGANAS, KATALIKISKAI
TAUTISKOS MINTIES SAVAITRASTIS
Prenumeracija metams \$2.00, pusmečiui \$1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas: Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1919

No. 31.

KETVIRTADIENIS, RUGPIŪCIO-AUG. 2. 1945

VOL.-METAI XXIX

DIENOS KLAUSIMAI IR DAR SĪS TAS

Nežiūrint karo meto sunkenybių ir suvaržymų, Amerikos lietuvių katalikų centralinės organizacijos savo veikimo nepertaukia. Šią vasarą net kelios organizacijos turės savo metinius seimus, kuriuose šale savo organizacinių reikalų svarstys visuomeninius ir tautinius reikalus, nustatinės ateities veiklos gaires.

Trečiadienį, rugpiūcio 8, Knights of Columbus Hotel, 1 Prospect Park, Brooklyn, N. Y., įvyks Kunigų Vienybės konferencija. Paskutiniiais keleriais metais Kunigų Vienybė šale religinės ir kultūrinės veiklos labai daug pasidarbavo Lietuvos žmonių gelbėjimui. Kunigų Vienybės rūpesčiu ir pastangomis išgaautos stambios pašalpos iš Amerikos katalikų episkopato; darbšti K. V. vadovybė stipriai informavo Amerikos vyriausybę, visuomenės vadus ir spaudą apie Lietuvos padėtį, žmonių kančias ir sukėlė jiems simpatijų ir draugų. Kunigų Vienybė stipriai paremia kitų lietuviškų organizacijų akciją, naudingą Lietuvos gelbėjimui ir jos nepriklausomybės atkovojimui.

Beje, tą pačią dieną ir toj pačioj vietoj įvyksta ir metinė "Motinėlės" dr-jos konferencija.

Rugpiūcio 20-22 dienomis Grand Rapids, Mich., įvyks Moterų Sąjungos seimas. Moterų Sąjunga rūpinasi savivalpos, tautiniais ir kultūriniais reikalais. Kai kuriose kolonijose veikia stiprios kuopos, bet yra ir tokių kolonijų, kur kuopų nėra, nors dirva plati. Deje, tokių spragų turi visos mūsų organizacijos ir nežinia kada mes iš jų išsaugsimė.

Trečiadienį, rugpiūcio 22, Chicagoje įvyks metinis A. L. R. K. Vargonininkų Sąjungos seimas. Vargonininkai muzikai šauniai darbuojasi organizuodami jaunimą i chorus, jį lavindami lietuviškos giesmės ir dainos meno, keldami bei stiprindami religinę bei tautinę mūsų žmonių dvasią. Sąjunga leidžia periodinį žurnalą "Muzikos Žinios", pasvęstą bažnytinio ir tautinio meno reikalams. Veikdami organizuotai, mūsų muzikai daug daugiau nuveikia kūrybinėje ir kitose srityse.

Rugsėjo 21-23 dienomis Cicero, Illinois, įvyks metinis Lietuvos Vyčių seimas. Vyčiai—tai mūsų jaunimo organizacija, daug nusipelnusi tautinė dvasios palaikyme išėjimoje, karu ir okupacijų naikinamos Lietuvos gelbėjime. Mūsų veikėjų prievolė Vyčius remti, padėti kolonijose steigti ir palaikyti kuopas. Jaunimas yra mūsų organizacijų ir viso mūsų lietuviško veikimo atėitis.

Visų suminėtų organizacijų seimams linkime kuo geriausių sekmių!

Rugpiūcio ir rugsėjo mėnesiais tebevyks Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo draubūjų rinkimo va-

JAPONIJA STENA, BET DAR NEPASIDUODA

TOKYO ATMETĖ ALIJANTŲ ULTIMATUMĄ, KAIP "NEVERTĄ OFICIALAUS ATSAKYMŲ"

ALIJANTŲ VANDENS IR ORO LAIVYŲ JEGOS BE ATLAIDOS BOMBARDUOJA TOKYO IR KITUS NAMINĖS TERITORIJOS CENTRUS

Admirolo Nimitz pranešimu, liepos 26-tą 1200 amerikiečių ir anglų lėktuvų atakavo Japonijos uostus. Japonų nuostoliai dideli. Sužalota 20 karo laivų, tarp kurių randasi 3 didieji kovos laivai, 5 kruzeriai, 6 lėktuvų vežiotojai. Taipgi sunaikinta ir sužalota nemažai prekinųjų laivų ir sunaikinta 92 priešolėktuvai.

Liepos 27-tą 350 amerikiečių skraidančių tvirtovių—B-29s—atakavo tris industrinius Japonijos centrus. Vienas iš jų Omata, Kyushu saloje, chemikalų centras ir anglies uostas, turintis 177,000 gyventojų; antras—Matsuyama, Shikoku saloje, su 122,000 gyventojų; trečias—Tokuyama, Honshu saloje, su 40,000 gyventojų. Šis žygis yra pradžia pagarsėjusio generolo James H. Doolittle kampanijos paversti Japonijos miestus griuvėsiais, arba palikti tautą be miestų.

Liepos 26-tą U. S. prezidentas Truman, Anglijos premjeras Churchill ir Kinijos generalisimo Chiang Kai-Shek iš Potsdamo, Vokietijos, pasiūtė ultimatumą Japonijai pasiduoti be atidėliojimo ir besąlyginiai, arba tęsti karą ir susilaukti visišką sunaikinimo ir daug sunkesnių sąlygų. Po kelių dienų Japonijos premjeras Suzuki atsakė, kad alijantu ultimatumas nevertas oficialaus atsakymo. Jis dar pasigyrė, kad japonų oro laivyno produkcija pakilusi ir visą atsakomybę už imperijos gynyimą pveda į imperatoriaus ir jo strategų rankas. Taigi, Japonijos atakavimas ir naikinimas eis iki tol, kol Mikado ir jo militaristai galės priešintis.

Tuo tarpu jungtinis U. S. ir Anglijos vandens laivynas ir oro jėgos nuolat plūšina Tokyo rajoną ir kitus naminių teritorijos centrus. Pranešama, kad liepos 28 dieną Japonijos vandenys alijantai nuskandino 196 priešolėktuvus ir viltis, taipgi sunaikino 283 lėktuvus. Iš galingo japonų karo laivyno esą pasilikęs tik šešėlis. Netrukus ir iš pačios Japonijos pasilikis tik šešėlis, jei Mikado ir jo strategai tęs pasipriešinimus.

USA RUSAI PROTESTUOJA
New York (LAIC)—Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvenantieji rusų emigrantai spaudoje protestuoja prieš neteisėną elgimąsi su rusų emigrantais Suomijoje, kur jie, sovietams reikalaujant, areštuojami ir išduodami Rusijai. "Mūsų sūnūs ir mūsų pinigai buvo skiriami pasauliui laisvę laimėti, gi dabar tas dėsniis paniekiamas neteisingu elgesiu su rusais," skundžiasi USA gyvenančioji rusų grupė.

KUNIGŲ VIENYBĖS
KONFERENCIJA
Kunigų Vienybės centro valdyba šaukia metinę konferenciją, kuri įvyks rugpiūcio (Aug.) 8 d. 11 val. Knights of Columbus Hotel, Prospect Park West No. 1, Brooklyn, N. Y.

Konferencijos atidarymas įvyksta tos dienos ryte 9:30 iškilmingomis šv. Mišiomis, šv. Jurgio liet. parapijos, bažnyčioje, 207 York St., Brooklyn, N. Y.

Jo Ekscelencija Thomas E. Molloy, Brooklyno vyskupas, suteiks konferencijos dalyviams savo palaiminimą, ir ketina, jei aplinkybės leis, dalyvauti Mišiose ir konferencijoje.

Kunigų Vienybės centro valdyba
Kun. Pius A. Lekešis,
gen. sekretorius

San Francisco.—Liepos 25-tą nugalėtas japonų radio pranešimas apie karo eiga. Paskelbta, kad pereinamais metais kovų veiksmuose žuvo 9 japonų generolai.

jus dėl karo ir okupacijų nukentėjusiems lietuviams šelpti. Draubūžius ir avalynę aukokite per savo kolonijos BALF skyrių, o kur tokio skyriaus nėra susiukite tiesiog i centralinį sandėlį: ULRFA, Inc., Warehouse, 101 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

ANGLIJA TURI NAUJĄ VYRIAUSYBĘ

DARBIEČIAI LAIMĖJO RINKIMUS.—ATLEE— PREMJERAS,—BEVIN UŽSIENIO REIKALŲ SEKRETORIUS

Londonas.—Liepos 26-tą paskelbta visuotinių balsavimų (įvykusių liepos 5) daviniai.

Tie daviniai parodo, kad darbiečiai laimėjo rinkimus su didele persvara.

Iš viso rinkta 640 parlamento narių. Suskaityti balsai parodo, kad darbiečiai pravedė 390 atstovų, (sename turėjo 164), o ju talkininkės partijos 27; konservatoriai pravedė 195 (turėjo 356), ju talkininkės partijos 15. Likusiųjų 13 atstovų išrinkimas paaiškės kiek vėliau.

Karalius Jurgis VI-sis be atidėliojimo pakvietė darbiečių lyderį Clement R. Attlee užimti premjero vietą i sudaryti naują ministerių kabinetą. Attlee sutiko tas pareigas priimti ir jo pirmas pareiškimas buvo, kad "mūsų pirmaeilis darbas bus užbaigti karą su Japonija."

Darbiečių laimėjimas daugeli nustebeino, ypač užsieniečius. Manyta, kad Churchillio populiarškumas atlaikys konservatorių pozicijas, vienok išėjo kitaip. Konservatoriai prakišo aršiau, negu net jų priešai tikėjo. Dar-

ŠIURPI BOMBERIO
KATASTROFA VIRŠ
MANHATTAN

New York.—Šeštadienį, liepos 28, 9:49 ryte, U. S. armijos dviejų inžinų bomberis—B-25 atsitrenkė i aukščiausią pasaulyje namą—102 aukštų dangoraižį, Empire State Building, 5th Ave. ir 34th St., New York City, N. Y.

Katastrofa įvyko dėl tirštų miglų. Labiausia nukentėjo 78 ir 79 aukštai. Bomberis pramušė pastato sieną, užsidegė i paskandino ugnyje kelis aukštus. Bomberio dalys, sulindę i geležines pastato sienas, ten pasiliko kyboti ir didinti vaizdo šurpulingumą.

Dėl bomberio katastrofos žuvo 13 asmenų, kiti 26 sužeisti. Su pačiu bomberiu žuvo trys asmenys.

Daugiausia nukentėjusiam 79 aukšte yra Nacionalės Katalikų Labdarybės Konferencijos—National Catholic Welfare Conference ofisai. Čia žuvo konferencijos publikacijos narys, Buffalo Courier Express reporteris Paul Dearing, taipgi kelios ofiso tarnautojos, daugumoje steno-grafės. Kitos tarnautojos apdegė, kai kurios sunkiai.

11 žuvusių asmenų sudegė iki neatpažinimo.

NUMIRĖ VLADAS
JAKAVICIUS

Cambridge, Mass.—Liepos 25, 1945, numirė ilgametis LRKSA 127 kuopos sekretorius ir įjymus vietos veikėjas Vladas Jakavicius.

Dėl neveikatos velionis nesenai pasitraukė iš atsakomingu kuopos sekretoriaus pareigų.

I LRKSA įstojo rugpiūcio mėnesį, 1914.

Kitam numery bus plačiau apie jo gyvenimą ir veiklą. Velionies šeimai pareiškiamė giliausią užuojautą.

SIURPI BOMBERIO KATASTROFA VIRŠ MANHATTAN

bet jie buvo bejėgiai tragedija sustabdyti.

Charles DeMont trys mėnesiai atgal buvo sunkiai sužeistas. Tas stipriai sužalojo jo nervus. Tragedijos dieną išeinant iš namų jis sakė vyksta pas daktarą. Žmona pasiūlė paimti ir mergaitę. Jis paėmė ir daugiau nesugrįžo.

"Motinėlės" studentų šalpos draugijos, metinė konferencija įvyks rugpiūcio (Aug.) 8 d., 5 val. popiet. Knights of Columbus Hotel, Prospect Park West No. 1, Brooklyn, N. Y.

"Motinėlės" konferencija įvyks Kunigų Vienybės konferencijos metu. Konferencijos dalyviai, norintieji apsigyventi mienėtam viešbuty, tepadaro rezervacijas iškalno.

"Motinėlės" centro valdyba
Kun. Pius A. Lekešis,
gen. sekretorius

VOKIEČIAI NUŽUDĖ
JAGAMASTŲ SEIMĄ

New York (LAIC)—Iš Pietų Amerikos spaudoje tilpusio pranešimo matyti, kad Vilniuje vokiečiai okupantai sušaudė garsųjį Prūsų Lietuvos veikėją Jagamastą, jo sūnų, anūkų, dukterį ir žentą. Jagamastas—nuo senų laikų žinomas energingas lietuvis, turėjęs savo lietuvišką spaustuvej Tilžėje, kur buvo išleista daug lietuviškų knygų. Jo sūnus buvo savanoriu Klaipėdos sukilime, jo dukte kartkartėmis bendradarbiavo ir Lietuvos laikraščiuose. Naciai buvo uždargė Jagamasto spaustuvej ir ju lietuviškoji šeima daug turėjo iškentėti. 1941 metais laike repatriaci-

jos Jagamasto šeima persikėlė i Vilnių. Jo anūkas jau lankė universitetą. Naciai okupavus Lietuvą, gestapininkai suėmė Jagamastų šeimą ir sušaudė. Tai skaudus nuostolis lietuvių tautai, ypač atmenant Jagamasto didelį pasitarinavimą spaudoje draudimo metu.

riniai valdininkai savame jau laikomi įtartinais Tito režimas krašto politinį likimą visiškai riša su Sovietų Rusija. Krašte, jau karui pasibaigus, vykdoma karinė mobilizacija. Be to, Jugoslavijos tragedijai pilnumoje suprašti, pravartu prisiminti, kad per visą Europą eina masinis ir beatodairinis jugoslavų išdavimo Titui. Tas liečia tiek karo belaisvius, tiek išlaisvintus buvusios vergus—darbininkus, tiek užtiktus politinius emigrantus.

Vyksta didelė, dar neregėta savo mastu ir pasibaisėjimu žmonių drama... Vienas šurpulingas epizodas buvo aprašytas New York Times liepos 16 d. laidos 3-iam puslapy. "Free Jugoslavs seized on return—many of 250,000 ex-captives in Reich jailed at border for political opinions". Tarp kitko aprašoma vieno besialapatnio karininko savijudybė britų ambasadoje, kad pastaroji atsisakė suteikti jam prieglaudą, nuo jo persiektusio. Tito GPU (OSNA vad-uamas).

"GARSAS" LAUKIA VISŲ KUOPŲ IR NARIŲ PARAMOS

DOVANŲ LAIMEJIMO TIKIETŲ STUBSUS IR PINIGUS PRAŠOME PRIDUOTI PRIES RUGPIŪCIO 12-TĄ

Metinė "Garso" pramoga įvyksta sekmadienį, rugpiūcio 12-tą. Tą dieną įvyks išleidimas dovanų—U. S. karo bonų ir ženklelių.

Visas kuopas ir paskirus asmenis prašome prieš rugpiūcio 12-tą priduoti visu būduotų tikiųjų stubsus ir pinigus.

Kurie dar galite parduoti daugiau tikiųjų ir stipriau paremti "Garso" kreipkitės i administraciją, kuri be atidėliojimo tikietais aprūpins.

Pereitą savaitę prie "Garso" rėmėjų armijos dar prisidėjo šios kuopos ir atskiri asmenys:

6 kp. Plymouth, Pa., per J. Jodaugą.

12 kp. Shamokin, Pa., per Praną Trikauską.

18 kp. Tamaqua, Pa., per Vincą Abromaitį.

31 kp. Mahanoy City, Pa., per Joną Zernauską.

34 kp. Kingston, Pa., per Joną Kučinską.

57 kp. Exeter, Pa., per Vincą Stepulį.

61 kp. Duryea, Pa., per Praną Auruškevičių.

65 kp. Paterson, N. J., per J. Sranaitį.

77 kp. Swoyville, Pa., 119 kp. Manchester, N. H., per J. A. Vaičiūną.

142 kp. Cleveland, Ohio, per J. K. Venslovą (po do-erį tikiųjų pirkto J. K. Venslovas ir Antanas Vilimaitis; kiti po mažiau).

per P. Montvilą.

151 kp. Westville, Ill., per Miką Bendiką.

156 kp. Charleroi, Pa., per Stanį Nemonį.

181 kp. Chicago, Ill., per T. B. Pocių.

191 kp., Dayton, Ohio, per sekr. A. S. Vaitkų (po vieną dolerį tikiųjų nupirko kp. pirmin. S. Kubilius, nut. raštin. S. Mašinauskas, nariai P. Kubilienė ir J. Ražanauskas; kiti po mažiau).

194 kp. Inkerman, Pa., per Genevieve Sniutas.

230 kp. Detroit, Mich., per V. Bekampį.

245 kp. Schenectady, N. Y., per V. Savicką.

254 kp. Pittsburgh, Pa., per J. Navalinską.

254 kp. Pittsburgh, Pa., per J. Navalinską.

Kun. J. F. Baltusevičius, Scranton, Pa.

Al. J. Aleksis, Waterbury, Conn.

Kun. S. J. Vembrė, Athol, Mass.

Mrs. Bumbulis, N. S. Pittsburgh, Pa.

Frank Pūkas, Philadelphia, Pa.

Mūsų noru yra, kad visos kuopos ir visi nariai taptų "Garso" metinės pramogos rėmėjais. Remti lietuvišką katalikišką spaudą, ypatingai šiais laikais, yra kilnus darbas ir svarbi pareiga.

Mūsų tautos filosofas profesorius St. Šalkauskis sako: "Spauda yra viena stipriausių visuomenės auklėjimo priemonių; ji barsto žmonių tarpe gyvybės ar mirties sėklas."

Kai bolševikų spauda stengiasi pasitarnauti Maskvai jos užmačiose pavergti ir sunaikinti Lietuvą, mūsų pareiga remti spaudą, kuri kovoją i gina savo tautos teises ir jos gyvybę.

JUGOSLAVIJOJE, KAIP LIETUVOJE

New York (LAIC)—Jugoslavijoje lankęsis New York Times korespondentas praneša iš Graikijos, kad Jugoslavijoje bet koks Tito vyriausybės kritikavimas apšaukiamas fašizmu. Krašte viešpatauja teroras. Nors yra paskelbta politinės opozicijos laisvė, bet gyventojai įbauginti netgi turėti ryšių su britais ir amerikiečiais, nes tas jau laikoma fašistinių palinkimų ženklu. Net lankymasi i USA ir Britų ambasadas slaptoji Tito policija laikomai įtartini ir tardo apsilankijus. Pasitaikė, kad buvo areštuoti Amerikos piliečiai už lankymasi savo pasiuntinybėje. Žemvaldžiai, pramonininkai, profesionalai, karininkai ir prieška-

jos Jagamasto šeima persikėlė i Vilnių. Jo anūkas jau lankė universitetą. Naciai okupavus Lietuvą, gestapininkai suėmė Jagamastų šeimą ir sušaudė. Tai skaudus nuostolis lietuvių tautai, ypač atmenant Jagamasto didelį pasitarinavimą spaudoje draudimo metu.

riniai valdininkai savame jau laikomi įtartinais Tito režimas krašto politinį likimą visiškai riša su Sovietų Rusija. Krašte, jau karui pasibaigus, vykdoma karinė mobilizacija. Be to, Jugoslavijos tragedijai pilnumoje suprašti, pravartu prisiminti, kad per visą Europą eina masinis ir beatodairinis jugoslavų išdavimo Titui. Tas liečia tiek karo belaisvius, tiek išlaisvintus buvusios vergus—darbininkus, tiek užtiktus politinius emigrantus.

Vyksta didelė, dar neregėta savo mastu ir pasibaisėjimu žmonių drama... Vienas šurpulingas epizodas buvo aprašytas New York Times liepos 16 d. laidos 3-iam puslapy. "Free Jugoslavs seized on return—many of 250,000 ex-captives in Reich jailed at border for political opinions". Tarp kitko aprašoma vieno besialapatnio karininko savijudybė britų ambasadoje, kad pastaroji atsisakė suteikti jam prieglaudą, nuo jo persiektusio. Tito GPU (OSNA vad-uamas).

Vyksta didelė, dar neregėta savo mastu ir pasibaisėjimu žmonių drama... Vienas šurpulingas epizodas buvo aprašytas New York Times liepos 16 d. laidos 3-iam puslapy. "Free Jugoslavs seized on return—many of 250,000 ex-captives in Reich jailed at border for political opinions". Tarp kitko aprašoma vieno besialapatnio karininko savijudybė britų ambasadoje, kad pastaroji atsisakė suteikti jam prieglaudą, nuo jo persiektusio. Tito GPU (OSNA vad-uamas).

Vyksta didelė, dar neregėta savo mastu ir pasibaisėjimu žmonių drama... Vienas šurpulingas epizodas buvo aprašytas New York Times liepos 16 d. laidos 3-iam puslapy. "Free Jugoslavs seized on return—many of 250,000 ex-captives in Reich jailed at border for political opinions". Tarp kitko aprašoma vieno besialapatnio karininko savijudybė britų ambasadoje, kad pastaroji atsisakė suteikti jam prieglaudą, nuo jo persiektusio. Tito GPU (OSNA vad-uamas).

Vyksta didelė, dar neregėta savo mastu ir pasibaisėjimu žmonių drama... Vienas šurpulingas epizodas buvo aprašytas New York Times liepos 16 d. laidos 3-iam puslapy. "Free Jugoslavs seized on return—many of 250,000 ex-captives in Reich jailed at border for political opinions". Tarp kitko aprašoma vieno besialapatnio karininko savijudybė britų ambasadoje, kad pastaroji atsisakė suteikti jam prieglaudą, nuo jo persiektusio. Tito GPU (OSNA vad-uamas).

Vyksta didelė, dar neregėta savo mastu ir pasibaisėjimu žmonių drama... Vienas šurpulingas epizodas buvo aprašytas New York Times liepos 16 d. laidos 3-iam puslapy. "Free Jugoslavs seized on return—many of 250,000 ex-captives in Reich jailed at border for political opinions". Tarp kitko aprašoma vieno besialapatnio karininko savijudybė britų ambasadoje, kad pastaroji atsisakė suteikti jam prieglaudą, nuo jo persiektusio. Tito GPU (OSNA vad-uamas).

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS
GARSAS
Išleista Ketvirtadieniais Redaguoj. M. ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:
Sąj. Am. Valst. metams \$2.00, pusė metų \$1.00; užsieniuose metams \$3.00.
Skelbimų kainos sulig pareikalavimu.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America \$2.00, Foreign countries \$3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

DARBIEČIAMS ATSIŠTOJUS PRIE
ANGLIJOS VAIRO

Anglijoje rinkimus netikėtai laimėjo darbiečiai. Jų rankose jau randasi valstybės vairs. Daug kas mano, kad dabar Anglijos užsienio politika žymiai pasikeis. Pats Churchillias savo priešrinkiminėse kalbose tvirtino, kad darbiečiams laimėjus, Europos kontinente įsigalės bolševizmas.

Išrodytu, kad dabar Lietuvos ir kitų tautų, patekusių į bolševikų okupaciją, padėtis yra dar sunkesnė, jų ateitis dar tamsesnė, nes jos nuostoj stipraus užtarėjo ir jų teisių gynėjo. Vienok išvada dar peranksti daryti. Žinant, kaip bolševikai naikina visas kitas politines grupes, kurios nėra tiek raudonos, kaip jie patys, jie ir darbiečių nelaiko savo draugais. Darbiečių ir bolševikų nusistatymai yra skirtingi.

Ka Churchillas planavo ateityje daryti, ginant Europą nuo bolševizmo pavojaus, mes nežinome. Bet kad praityje jis neužtektinai buvo griežtas gynėjas, tai rodo visa eilė liūdnų faktų. Išskiriamas griežtesnis nusistatymas Graikijoje ir Italijoje, kur stipriai veikia ir amerikiečių ranka, Churchillias visur kitur laikėsi "realės politikos" ir neparodė Stalinui ir jo pakalikams griežtesnį pasipriešinimą. Churchillas pripažino kone pusę Lenkijos teritorijos Sovietų Rusijai ir pripažino likusią Lenkijai Stalino jai primestą vyriausybę sudarytą iš lenkiškų kvailingų ir Maskvos pataikūnų. Churchillo vyriausybė

nusileido Maskvos užgaidoms Jugoslavijoje ir leido sunaikinti narsius kovotojus čeknikus su jų vadu gen. Michailovičium, o jų vieton leido įsigalėti Maskvos čembatlaizui "generolui" Tito. Šiandien Jugoslavija irgi randasi bolševizmo ženkle, jau nekaltant apie Rumuniją, Vengriją ir Suomiją.

Apie Lietuvą, Latviją ir Estiją nuo pat Sovietų Rusijos įstojimo karan Churchillias ir jo diplomatai nieko neprisimindavo, tarsi bijodami užrūstinti Staliną, kuris atvirai, nieko nesivarždamas, reikė pretensijas į tų šalių užgrobtumą. Stalinas nesivaržė atuožiti savo kortas dar tuo laiku, kai Hitlerio legijonai buvo prie Maskvos ir Stalingrado vartų, o Churchillias, vienas iš Atlanto Čarterio autorių, ir jo diplomatai patenkindavo Stalino reikalavimus pritarimu arba mirtinu tylėjimu.

Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas Truman savo kalboje Berline, išskeliant Amerikos vėliavą, nedviprasmiškai pasakė, kad Amerika šiame kare nesiekia nei vieno sklypelio teritorijos ar bent kokio vertingo daikto. Amerikai rūpi tik taika ir visų gerovė. Jei šitokio nusistatymo laikysis kiti didieji ir mažesnieji, — laisvės, nepriklausomybės ir gerovės susilauks ir mūsų senoji tėvynė Lietuva. Duok, Dieve, kad vyriausybės atmainos Anglijoje prisidėtų prie tų kilnių siekimų įgyvendinimo.

BRITŲ OKUPUOTOJE VOKIETIJOJE

New York (LAIC) — Anglų korespondentas McFee Kerr, tarp kitko, praneša, kad britų okupacinė valdžia neperseniai sutiko vokiškos policijos pareigūnus aprūpinti šaunamuoju ginklu. Iki šiol vokiškieji policininkai buvo ginkluoti vien lazdomis. Šis naujas patvarkymas, kaip praneša korespondentas, yra išauktas vis nesibaigiančio okupacinėje zonoje chaoso, banditizmo ir tebevykstančių "displaced persons" tarpo neramumu. Kai kas iš tų benamių asmenų turi prisilėpę ginklų. Sakysime, Bad Ojfenhanen neperseniai buvo nužudyta net 11 vokiškų policininkų.

Iš pranešimo sužinojome, kad repatrijavimas benamių prancūzų, olandų ir belgų jau kaip ir baigtas. Dabartiniu laiku intensyviai vykdomas evakuavimas rusų, kurie, atrodo, turi repatrijavimo pirmenybę prieš visus kitus. Tarp kitko, britų valdomoje zonoje priskaitoma 526,000 lenkų, neskaitant 60,000 buvusių belaiavių, kuriems taip ir nebuvo leista grįžti į lenkų kariuomenę.

namų padėtis toli gražu dar nėra stabilizuota; vieni savo valia traukia į rytus, kiti ir vėl "per žaliąją sieną" bėga iš rusų okupuotos zonos.

Iš kitų šaltinių patyrėme, kad britų okupacinėje zonoje yra nemažas skaičius benamių ir iš Pabaltijo, kurių tarpe ir lietuvių. Jie vienbalsiai pareiškė nenorą grįžti į pavergtą tėvynę. Tuo tarpu jie yra išskirti į atskirą grupę ir apgyvendinti, neretai, kartu su estais ir latviais—kas centruose, kas stovyklose, kas atskirai į vienkiemiuose. Su įprastu tvarkingumu, lietuvių organizuojasi į komitetus ir į vyšalpos centrus. Nusiskundžiam nepažankamų maistų, kurį prilygsta, vokiečių nustatytai normai (teoretiniai—1150 kalorijų). Su tuo skirtumu, kad vietos gyventojai visuomet turi galimybės maistą pagerinti bei pajvalrinti, o atbėgėliai—ne.

New York (LAIC) Ir Pietų Amerikos lietuviai sukūrė gelbėti iš tėvų žemės išbėgėlius lietuvių tremtinius ir pabėgėlius. Argentinos lietuviai steigia šilpos draugiją.

Apžvalga

DEL PREZ. TRUMANO
PAREISKIMŲ

"Naujienos" pacitavę U. S. prezidento Trumano Berlyne padarytą pareiškimą, kad Amerika iš "šio karo nenori gauti nė sklypo žemės ir nė vieno daikto, turinčio piniginę vertę," tarp ko kito rašo:

"Pareikšdamas, kad Jungtinės Valstybės jokių teritorijų arba pelno iš karo neišėkosau, prezidentas Trumanas aišku, davė suprasti Stalinui, kad ir Rusija neprivalo jų siekti. Bet ar tai reikiša, kad Amerika ketina neleistu rusams tikrai grobti daugiau, ar kad ji nepatvirtins ir tų grobimų, kurie buvo padaryti iki šiol, be sąjungininkų sutikimo?"

"Tai yra klausimas, liečias keleto tautų gyvybę.

"Dėl Suomijos karelių sričių, dėl Besarabijos ir rytinių Lenkijos žemių Washingtonas jau matyt, su Stalinu nebesiginčys. Suomiai ir rumunai buvo susidėję su priešais, todėl manoma, kad jie užsipelns 'bausmę.' O Lenkija bus 'atlyginta,' ir, be to, žemės, kurios guli į rytus nuo Curzono Linijos, gyvena daugiau baltgudžių ir ukrainiečių, negu lenkų. Sakysime, kad Maskvos pretensijos čia turi tautinį pagrindą, kaip kad turėjo Hitlerio pretensijos į vokiečių apgyventą Sudetų Kraštą.

"Bet Lietuva, Latvija ir Estija nei tautiniai, nei kokiu kitu atžvilgiu neturi nieko bendro su Rusija. Jų gyventojai nėra slavai. Jų religija yra katalikiška arba protestoniška, o ne pravoslaviška, kaip daugumos rusų. Jų kultūra yra Vakarų Europos, o ne Rytų Europos pobūdžio. Ir šitos trys Pabaltijo tautos nėra nieku sąjungininkams nusikaltusios. Jos nėjo Hitleriui į talką, ka-

da jisai bandė užkariauti Europą.

"Taigi nėra jokio pateisinimo Maskvos užsimojimui pasiglemžti šitas tris respublikas, įsikūrusias po Pirmojo Pasaulio Karo, pasiremiant tautinio apsisprendimo principu, kurį dar ir šiandien pripažįsta visos Jungtinės Tautos.

"Reikia todėl tikėtis, kad prezidentas Trumanas nesitenkins pasakymu, jogei Amerika nenori nė sklypelio svetimos žemės, bet pareikalauts, kad ir Stalinas suvaldytų savo apetitą—ir pasitrauktų iš Baltijos valstybių. Būtų jau laikas!

BOLŠEVIZMAS KURIA
ZEMĖJE PRAGARĄ

"Darbininkas" taip apibūdina nepasotinamo bolševizmo baisumą ir jo agentų veiklą:

"Rusija prarijo visą vidurinę Europą ir skubotai ją virškina. Jos komunistinis apetitas neišmatuojamas. Visą glėmžia vienu užsimojimu. Likviduoja inteligentiją ir visus susipratusius piliečius. Išsigabena dirbtuves, mašinas ir darbininkus, kad jie svetimoj žemėj atliktų vergišką darbą 'revoliucijos laimėjimams' pagyvinti. O vietoje, t. y. okupuotose šalyse, paskubintu greitumu varo valstiečius į kolchozus baudžiavos junga vilkti. Miestų darbininkus pririša prie mašinų, neduodami jiems pasirinkti kitų darbų. Senoviška Sibiro bausmė 'prirakuti prie karo' plačiai praktikuojama kultūringoj Europoj. Visur įvedama faraoniška baudžiava. Grįžta Džingis-Chano laikai. Šuėmę visą maistą į savo rankas, bolševikai kankina gyventojus pasibaistinu terorū—badau, nes duoda maisto kortelės tik ištikimiems savo batlaiziams. Toks negir-

APVALYKIM NAMUS--PAGELBĖKIM
KENČIANTIEMS LIETUVIAMS

Šiandien Europoje didžiausias drabužių ir avalynės trūkumas. Batų pora kainuoja \$75.00. Už vyriškus marškinius mokama iki \$200.00. Už eilutę vyriškų drabužių, jų gaunama, tenka dirbti ištisus 3 mėnesius.

Tokiose sąlygose gyvena tūkstantiai lietuvių. Dėl to mums svarbu kuo greičiausiai ir kuo daugiausiai surinkti ir nusiųsti kenčiantiems lietuviams pagalbą. Nelaimingieji lietuviai karo išblaškyti po visą Europos kontinentą.

Jūsų atliekamais drabužiais ir apavas gali pridengti nelaimingą jų artimą nuo karo nukentėjusių ir laukiantį jų paramos. Milijonuose Amerikos spintų (šėpy) kandys eđa gerai apdėvėtus drabužius, kurių patys jau nenorime naudoti, bet dar manome, kad kada nors juos naudosime. Bet mados, gyvenimo reikalavimai, orų ir skonio keitimasis su laiko pažūrėti kas su tais drabužiais darosi... Veikiausiai, jei jų dar kandys nesuėdė, per vasarą tikrai suės. Vilkėt, sykį padėję, senų drabužių tikrai nevilksimės. Tai ne Amerikoje. Mes čia kitaip pratę. Į spintoje kabantį savo seną švarką nė žiūrėti nenorime.

Dabar kaip tik gerą progą ta atliekamajai drabužių padovanoti United Lithuanian Relief Fondo, kurio sandėlyje drabužius bus paruoktas ir pasiųstas kenčiantiems broliui. Spintoje liks vietos, bus išnaikintos kandys ir pagelbėsiam kenčiantiems broliui užjūryje.

Su batais kada nors visi esame turėję bėdos: nuspaudę koją, nutrynę odą, batų padėjome. A-

vime savo kojoms patogiai pritaikytus batus. Manome, kad pailsės kojos ir spintoje pabuvoję senieji batai vėl bus galimi naudoti. Bet kaip panorime senus batus avėt, juos pavartome, nusi-valome, vėl apsiauname. Manome, kad bus geriau. Bet kur tai! Dar blogiau! Batai sudžiūvę, o kojos išleptos. Batus vėl pėdame. Gailla numest, dar per gerai, bet avėt vistiek negalimo. Išėjtiš—padovanokime ir batus United Lithuanian Relief Fondo sandėlyui. Ten jie bus sutvarkyti ir nusiųsti kenčiantiems. Jiems bus geri, nors ir nebus paskutines mados, jei netiks vienam, tiks kitam. Tūkstantiai lietuvių yra basi ar pusbasiai. Dovanoti senus batus, jums—maža auka, jiems—milžiniška pagalba.

Nejaugi patingsime savo namus apvalyti ir nelaimingiesiems pagelbėti? Jei jūsų apylinkėj į BALF centrilius nepatogu drabužius ir avalynę pristatyti, siųskite tiesiog į:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., Warehouse, 101 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Tel. Evergreen 8-6203.

LIETUVIAI AFRIKOJE

Pietų Afrika (LAIC)—Tollmame pietinės Afrikos žemyne yra įsikūrusi Lietuvių Kultūros Draugija, kuri jau veikia apie porą metų. Paskutiniu metu jos veikimas daugiau išplėstas ir jie daro žinginių padėti Lietuvos žmonėms drabužiais, batais ir tt. Draugija yra kontakte su Liet. Amerikos Informacijos Centru.

dėtas pasaulį teroras stropiai slepiamas, kad šiuoktu neišeitų aiškėn. Gi iš kitos pusės, šimtai pasamdytų propagandistų saldžiais liežuviais dailina Sovietų tvarką nežinėlių ir lengvatikių tarpe. Brangi tai propaganda ir nevisuomet sėkminga. Šimtai tūkstančių laikraščių ir knygelėlių ir padanges kelia Rusijos gyvenimui, o čia šimtai tūkstančių pabėgėlių, pasprukusių iš bolševikų okupacijos, urmų puolasi prie anglių ir amerikiečių su desperatišku šauksmu: 'gelbėkit mus nuo rusų!' Net patys Sovietijos piliečiai, kuomet juos norėta deportuoti į tėvynę, padarė ginkluotą pasipriešinimą, o trys tai ir nusižudė. Visų trijų rusiškos pavardės: Kalinin, Nazarenko, Špotov. Ligšiol abejoję pasaulis, negalįs išrišti 'rusiško galvosuko', plačiai atidarė akis ir pamatė, kad čia visai ne galvosukas. Aha! Štai kur tiesa! Tai toks tikrasai rusų gyvenimas komunistinėj santvarkoj, kad net patys piliečiai pasirenka verčiau nusižudyti, negu grįžti į savo 'rojų'...

KONGRESO NARIŲ DELEGACIJA LANKYSIS LIETUVOJE

New York (LAIC)—Kaip pranešė Amerikos lenkų spauda, rugpjūčio mėnesį į Europą rengiasi išvykti 6 U. S. Kongreso narių delegacija. Kelionės tikslas—patirti sąlygas karo nualintoje Europoje.

Delegacija, tarp kitko, projektuoja aplankyti Paryžių, Berlyną, Pragę, Varšuvą, Krokuvą, Poznanę, Lviv, Vilnių, Maskvą, Leningradą ir Stalingradą. Kongresmenų tarpe yra 2 Amerikos lenkai: J. F. Ryter iš Connecticut ir T. Gordon iš Illinois.

KODĖL NERA UZSIE-NIO KORESPONDENTŲ

New York (LAIC)—Paskutiniu metu, kaip spaudoje, taip ir pasikalbėjimuose, dažnai keliama klausimas, kodėl neleidžiam užsienio korespondentai į Estiją, Latviją, Lietuvą ir kitas bolševikų okupuotas sritis. Ką ministruojanti spauda giriiasi, esą, tuose kraštuose vykdomi plataus masto socialiniai pertvarkymai ir tt., bet, matyt, kad tai tik raudonosios propagandos burbulai. Jei tikrai būtų ten ko pasigirti, bolševikai nebijotų įsileisti užsienio korespondentų. Tikroviėje, ten vyksta areštai, nekaltų žmonių masiniai tremimai, revkvizicijos ir tt. Žodžiu, pagrindinė rusifikacija. Dėl tos priežasties užsienio korespondentai ir neįsileidžiami.

ARK. JALBRZYKOWSKI IŠVEZTAS Į VARSUVĄ

New York (LAIC)—Agentūros "KAP" pranešimu, Vilniaus arkivyskupas Jalbrzykowski, kuris vokiečių okupacijos metu buvo uždarytas Marijampolės vienuolyne, dabar ešas išvežtas į Varšuvą. Traukiniui praeinant pro Baltstogę, stotyje buvo susirinkę šimtai lenkų. Arkiv. R. Jalbrzykowski šiuo metu turi 69 metus ir yra liguistas žmogus. Kaip žinome, jam pareigų cili nebegalint, Vilniaus arkivyskupo pareigoms Šv. Sostas buvo paskyrgęs lietuvių arkivyskupą M. Reinį.

NELEIDŽIA KARIAMS LANKYTI GIMINIŲ LIETUVOJE

New York (LAIC)—Kai kurie USA kariai, būdami lietuvių kilmės ir tarnaudami Europoje, norėjo per atostogas aplankyti savo gimines Lietuvoje. Tačiau, bolševikai jų neįleido.

AMERIKIEČIAMS IR ANGLAMS ATITEKO TIRŠČIAU APGYVENTOS PRAMONINGOS, BET DIRBAMA ŽEMĖ NETURTINGOS SRITYS. IŠ RUSŲ ZONOS

New York (LAIC)—Rusų kalbos mokymas Lietuvoje privalomas. Tam tikslui išleista 60,800 rusų kalbos vadovėlių.

LAIŠKAI IŠ EUROPOS

(Iš mano prisiminimų)
Rašo MATAS MILUKAS

LIETUVIAI TIROLYJE

Jau anksčiau esu minėjęs, kad nemažai lietuvių karo audra yra atbėgusi į tolimąjį Tirolio kraštą. Daugiausia jie yra apsi-stoję upės Inno slėnio kaimuose ir miesteliuose; bet ne retai mūsiškį gali sutikti ir kituose kalnų užkampiuose, virš kilometro aukštyje vargantį pasvietinį ūkininką.

Pabėgėlių tarpe yra labai didelis nuosimtis inteligentų, profesionalų, bet ir jė visi (su maža išimtimi) turėjo dirbti paprastą fizinį darbą, nes lengvesnės tarnybos nacių buvo rezervuojamos tik "išrinktąjai" rasei. Darbas buvo nelengvas įvairiuose fabrikuose ir dirbtuvėse, bet dar sunkesnis pas ūkininkus, kur dėl stokos arklį ir neįmanomo užvažiavimo, trašas ir kitus daiktus reikia tempti į kalną ant savo pečių; o darbo valandos ilgos—nuo 10 iki 12 valandų į dieną. Atlyginimas kaip fabrikuose, taip ir ūkyje labai menkas—80-150 markių mėnesiui, tuo tarpu kai už kilogramą sviesto, perkent be kortelės, ūkininkas reikalauja iki 200 markių. Dirbantieji ūkiuose, jei norėdavo pas ūkininką valgyti, turėjo už maistą mokėti. Bet tas maistas buvo toks menkas, kad, norint šočiau pavalgyti, reikėdavo atsiskaityti visos algos, o kartais net primokėti.

LIETUVIŲ ŽIAURIOS OKUPACIJOS METU ŠI GIESMĖ SU PAKELTA NUOTAIKA BUVO GIEDAMA VISUR, KUR TIK SUSIRINKDAVO BŪRELIS LIETUVIŲ: BAŽNYČIOSE, KAPINĖSE, ARBA PRIE KARO MUIZEJŲ, KAI LIETUVOS HINNAS BUVO UŽDRAUSTA GIEDOTI. MARIJOS PAGALBOS MENUSTOJO ŠAUKĖSIS NUZMONGINTAS LIETUVIS KANKINAMAS GESTAPO BUDELIŲ, PŪDOMAS KALĖJIMO RŪSIUOSE ARBA GYVULIŲ VAGUONISĖSE GABENAMAS VARGIJŲ, KUOMET VISOS VILTYS IŠSIGELBĖTI DINGDVAO.

Ar dėl to, kad lietuvių gieda su dideliu dvasios pakilimu, ar kad jų giesmės Alpių kalnuose savotiškai skamba, lietuvių giedojimo bažnyčioje ateina pasiklausyti ir kitataučiai.

Jau anksčiau Innsbrucko lietuviams pamaldas buvo pradėjęs laikyti čia atvykęs kun. Rabinas, bet dėl dažno bombardavimo jos turėjo nutrūkti. Dabar gi, tikimės, jė bus laikomos tol, kol Innsbrucke rasis pakankamas skaičius lietuvių.

BADO PAVOJUS VOKIETIJOJE

New York (LAIC) — New York Times žinomas korespondentas Drew Middleton praneša, kad maisto perspektyvos vakarų Vokietijoje ateinančiam žiemai yra labai menkos, ir tai nepaisant, kad kariška okupacinė valdžia daro viską, kad atgaivintų ūkius. Svarbiausia priežastis—Hitlerio vadovaujamoj Vokietijoje per 12 metų perdaug intensyviai praktikuotas žemės ūkis, o mineralinių trąšų dabar didelė stoka.

AMERIKIEČIAMS IR ANGLAMS ATITEKO TIRŠČIAU APGYVENTOS PRAMONINGOS, BET DIRBAMA ŽEMĖ NETURTINGOS SRITYS. IŠ RUSŲ ZONOS

Amerikiečiams ir anglams atiteko tirščiau apgyventos pramoningos, bet dirbama žemė neturtingos sritys. Iš rusų zonos šio produkto gauti nestitkima.

LIETUVIŲ ŽIAURIOS OKUPACIJOS METU ŠI GIESMĖ SU PAKELTA NUOTAIKA BUVO GIEDAMA VISUR, KUR TIK SUSIRINKDAVO BŪRELIS LIETUVIŲ: BAŽNYČIOSE, KAPINĖSE, ARBA PRIE KARO MUIZEJŲ, KAI LIETUVOS HINNAS BUVO UŽDRAUSTA GIEDOTI. MARIJOS PAGALBOS MENUSTOJO ŠAUKĖSIS NUZMONGINTAS LIETUVIS KANKINAMAS GESTAPO BUDELIŲ, PŪDOMAS KALĖJIMO RŪSIUOSE ARBA GYVULIŲ VAGUONISĖSE GABENAMAS VARGIJŲ, KUOMET VISOS VILTYS IŠSIGELBĖTI DINGDVAO.

Ar dėl to, kad lietuvių gieda su dideliu dvasios pakilimu, ar kad jų giesmės Alpių kalnuose savotiškai skamba, lietuvių giedojimo bažnyčioje ateina pasiklausyti ir kitataučiai.

LIETUVIŲ ŽIAURIOS OKUPACIJOS METU ŠI GIESMĖ SU PAKELTA NUOTAIKA BUVO GIEDAMA VISUR, KUR TIK SUSIRINKDAVO BŪRELIS LIETUVIŲ: BAŽNYČIOSE, KAPINĖSE, ARBA PRIE KARO MUIZEJŲ, KAI LIETUVOS HINNAS BUVO UŽDRAUSTA GIEDOTI. MARIJOS PAGALBOS MENUSTOJO ŠAUKĖSIS NUZMONGINTAS LIETUVIS KANKINAMAS GESTAPO BUDELIŲ, PŪDOMAS KALĖJIMO RŪSIUOSE ARBA GYVULIŲ VAGUONISĖSE GABENAMAS VARGIJŲ, KUOMET VISOS VILTYS IŠSIGELBĖTI DINGDVAO.

Jau anksčiau Innsbrucko lietuviams pamaldas buvo pradėjęs laikyti čia atvykęs kun. Rabinas, bet dėl dažno bombardavimo jos turėjo nutrūkti. Dabar gi, tikimės, jė bus laikomos tol, kol Innsbrucke rasis pakankamas skaičius lietuvių.

LIETUVIŲ ŽIAURIOS OKUPACIJOS METU ŠI GIESMĖ SU PAKELTA NUOTAIKA BUVO GIEDAMA VISUR, KUR TIK SUSIRINKDAVO BŪRELIS LIETUVIŲ: BAŽNYČIOSE, KAPINĖSE, ARBA PRIE KARO MUIZEJŲ, KAI LIETUVOS HINNAS BUVO UŽDRAUSTA GIEDOTI. MARIJOS PAGALBOS MENUSTOJO ŠAUKĖSIS NUZMONGINTAS LIETUVIS KANKINAMAS GESTAPO BUDELIŲ, PŪDOMAS KALĖJIMO RŪSIUOSE ARBA GYVULIŲ VAGUONISĖSE GABENAMAS VARGIJŲ, KUOMET VISOS VILTYS IŠSIGELBĖTI DINGDVAO.

Belieka 2 alternatyvos: Amerikiečiams su anglais produkto importas iš Amerikos ar bėdas Atsišvelgiant į vakarų Vokietijoje atsiradusį didesnį mūsų tautiečių kiekį, šis klausimas mum Amerikos lietuviams yra ypatin-gai aktualus.

privarta lietuvių iš čia nejudina, o kitų tautybių žmonės jau baigia išvažinėti į savo kraštus.

Nemažai lietuviu Innsbruckan sutraukia ir lietuviškos pamaldos. Į jas mūsų pabėgėliai gausiai renkasi ne vien savo sielos reikalus aprūpinti, bet ir dėl to, kad po pamaldų turi progos susitikti su saviškiais ir pasitarti visiems rūpimais klausimais. O tų klausimų mes turime ne mažai, tačiau svarbiausias jų yra mūsų likimo išsprendimas, nes paskutiniu laiku apie tai tenka išgirsti daug visokių gandų. Vieni jų yra mūsų raminantieji, bet už tai kiti sukelia tikrą siaubą. Kad neįpulti nevilinti, tų gandų prisiklausius, tenka kur nors ieškoti paguodos ir suraminimo. Pabėgėlių prisilėgta nuotaiką taisyti ir lietuviškas žodis, bet dar geriau juos nutiekia lietuviška daina ir giesmė. Todėl laike pamaldų, kai suskamba "Pulkim ant kelį," jų širdys prisipildo nepaprastu džiaugsmu ir iš judusių akių tryška toks pasiryžimas, kurio jokia priešų galybė neįstengs palaužti.

Tačiau labiausia visų lietuvių yra mėgiama ši giesmė:

MARIJA, MARIJA, SKAUSIAUSIA LELIJA, TU ŠVIETI AUKŠTAI ANT DANGAUS! PAGERINK MŪS BŪVI, PALAIMINK LIETUVI, IŠGELBĖK NUO PRIEŠO BAISSAUS!

Ne tik čia, ištrėmėme, bet ir Lietuvoje žiaurios okupacijos metu ši giesmė su pakelta nuotaika buvo giedama visur, kur tik susirinkdavo būrelis lietuvių: bažnyčiose, kapinėse, arba prie Karo Muizejų, kai Lietuvos himnas buvo uždrausta giedoti. Marijos pagalbos menustojų šaukėsis nužmongintas lietuvis kankinamas Gestapo budelių, pūdomas kalėjimo rūsiuose arba gyvulių vaguonėse gabenamas vargijų, kuomet visos viltys išsigelbėti dingdavo.

Ar dėl to, kad lietuvių gieda su dideliu dvasios pakilimu, ar kad jų giesmės Alpių kalnuose savotiškai skamba, lietuvių giedojimo bažnyčioje ateina pasiklausyti ir kitataučiai.

Jau anksčiau Innsbrucko lietuviams pamaldas buvo pradėjęs laikyti čia atvykęs kun. Rabinas, bet dėl dažno bombardavimo jos turėjo nutrūkti. Dabar gi, tikimės, jė bus laikomos tol, kol Innsbrucke rasis pakankamas skaičius lietuvių.

Birželio 17 dieną mus priglaudusioje bažnyčioje (Innsbrucko gatvėje) buvo minėjimas Sibiran išvežtųjų. Mišias laikė ir pamokslą sakė Lietuvių Komiteto pirmininkas, kun. Gureckas. Jis ragino pasimesti už tautę ištrėmėme žuvusiuosius ir prašyti Aukščiausiojo Savo globoje laikyti gyvus tebesančius. Jo žodžiais, dabar kiekvieno lietuvių obalsis turėtų būti: visi už visus!

Po pamaldų visa bažnyčia, va-gonams pritariant, sugiedo "Lietuva, Tėvyne mūsų" ir pėdarė tvirtą pasižadėjimą neuleisti rankų tol, kol visi sugrįšime į Nepriklausomą Lietuvą. Tirolis, 23-VI-1945.

PETRAS RIMKONAS

Ant Prakaituotos Žemės

(Tęsinys)

Taip jie užsirašė, ir tris savaites iš sakyklos buvo mėtomas jų pavardės, dar su pastaba: ar kas neturi ko prieši. Niekam neprieštaraujant, kai Ušvilos prisunkė keletą statinaičių alaus ir prigaminė šventadieniškų valgių.—Morta ir Mykolas stoji prieš altorių. Visa Ušvilų šeima sudarė svotus ir pamerges, piršlį ir svodį. Tris dienas gėrė, valgė, šoko...

Vėl jie stoji į kasdienines darbo vėžes. Dienomis sunkiai dirbo, vakarais juokėsi ir aptarė savus reikalus. Šiaip Mykolas, kur buvęs, kur nebuvęs, vis šast prie Mortos—ir žiūri, kad ji nepersikeltų, kad rūpestis jos nevirgintų. O užkaltą pinigą dabar grūdo į vieną terbelę ir dairėsi paapiploje, klausinėjo, ar kas nesiruošia išeiti iš savos žemės.

Tuo pat metu, kai Ušviluose glaudėsi vienos rankpelių šeimos laimė ir keturios meilios akys dažnai susidurdavo prakaituotame darbe, sniegu nuklotu placiūju vieškeliu, per Pleišties girią, atbėgdavo žviegančios žinios: karas visu siaubumu artėja ir į jų parapijos žemes. O vieną parapijantį rytą visi ūkininkai sukilę klausėsi, kaip žkur toli dusliai vaičioja sprogstančios granatos. Šiaubas, nerimas ir baimė jaukėsi kartu. Darbo įkarštis slūgo. Būdavo, kapos žabus, kažkur horizonte subaubė, sugriaudė nejaukus dūžis—visi klausosi, kuris įsmigęs į kaladę laukis, kol antras trenksmas nukardens parapiją. Instrumentas slyso iš rankų. Valgis nelindo.

Sniegūi renkantis į balas, auštant pavasariui ankstyvoms paukščių lendant į Pleišties medžius, Ušvilų vieškeliu prajojo pirmieji žetimos kariuomenės žvalgai, paskui juos traukė kargusių veidų gretos ir gale stūmėsi storamzės patrankos! Vyrai Dievą minėjo ir keikėsi, moterys žegnojosi ir verkė. O kai liepsnojančios žagnies liežuviai kurią naktį laizydavo dūmuose stantį dangų ir per stogus rytosi orą draskyvos granatos—sykiu su žeme vaičioja visa gyvūnija. Vyrams trūko kantiybės, kai matė jų žemę mirindant sveltųjų kariuomenės, jų trobas deginant prieš pabūklus. Slapta šaukė susirinkimą ir jame nutarė visi kaip vienas stoti ginti savosios tėviškęs, savųjų sodybų, savųjų žmonių. Parapijos vyrų ugningai tarta tėvynės meilės liepsnelė bežiūrint siautėjo tolimiausiose kaimuose, ir nesuprantamas sielos jausmas nugirdė įsenusius, jaunuolius, pusbernius. Visur girdėjosi tykiai kalami ginklai, šveičiami nuo seniau užsilikę prirūdiję šautuvai, iš priešo karių už lašinius perkamos granatos. Pleišties pagiriai ginklavosi. Ir senio Ušvilos trys petingi sūnūs: Juozas, Petras ir Andrius, negarsiai apskelbė šeimai netrukus įsijosi ginti nuo priešo savųjų svirnu. Į jų delnus grūdo savo plačią plauštaką, į ugningą nuotaišką atsakė dar karštesniu žodžiu Mykolas Balanda, ir ieškojo jis sau pritikancio ginklo. Morta, sužinojusi Mykolo sprendimą, net apsisverkė.

— Tu visada toks, tau negaila manęs! Eiti į karą, Dieve, juk ten daugelio mirtis laukia... Tokias armotas priešas pro mus pravliko.

— Surimtėk, skūrele. Vis priekaištai. Einame tėviškės ginti, savos žemės ir savų žmonių! Ne jau tokie vyrai, kaip mes, leisime priešui mūsų tėvės sodybose drumsti! Ne vienės jų už Pleišties be laiko žadins Abraomą ir triukšmaus prie dangaus karalystės vartų. Suprask, raganėlė, ne iš pramušgalvystės ten einame—tėvynė šaukia!

— Tėvynė, žemė, žmonės... Už ką gi tu? Nei tos žemės turi, nei tavo svirnos degins, nei artimieji kentės. Kur aš, vargšėle, dėsiuos? Tu nepagalvoji. O jaučiu, man čia kažkas... Toliuk, tikras sūnus bus! Negeras esi, pykstu. — Tu, o aš subury, kur tada su kūdikiu dingti?

Morta, už tave ir už sūnų einu! Neleisiu, priešas jus skriaustų. Dar nespėjo atspūsti, daug savo nekrikštyta ranka mūsų mergaičių skriaudė. Tokie jie! Žemė, sakai, svirnai—mūsų juos, jei dar neturiu. Pirmą apginsiu; tada ir tūkšiu. Einu ir už visus, sunku nusakyti kodėl. Ot, visi savieji žmonės tartum tokie artimi, prie širdies. Keistas jausmas širdį spaudžia. Bene jis tik nebus tėvynės šauksmas... Tu nesupranti, Mortyt, tu per jauna. Kažkas šnibžda į ausį ir diena, ir naktį, kažkas ragina. Tėvynė, Mortyt! Nemoku tau nusakyti, bet ji šaukte šaukia...

Morta įgriuvo verkėti ir per ašaras siuntė ne-suprantamus priekaištus. Mykolas tyliai pabučiavo ją. Gaila raganėlės, manė jis. Pirmiau ne nepagalvojo: juk jei kas blogo Mortą ištiks—jis bus kaltas. Jis paliks ją moterystės brendime, paliks su nauja gyvybe.

— Mortyt, būk suaugusnė! Grįšiu bežiūrint, ir tu, kaip dabar atrodai. Juk ne į mirtį einu. — Kaldysiu plėkiamis žandus ir švilpaujami pasisime prie kasdieninių darbų. Jei ne tu ir tas smeltis, gal ir neiščiau. Juk jus turiu užstoti nuo ūgio pločiu. Ar ne, Mortyt, gyvatėle tu?

Morta nieko neatsakė. Ji tik šniurkėjo ir su-
bėjusiu veidu kažko baisaus Mykolo klausė. — Tu į burnos nepravėsi, bet šis suprato: — Jei tu žūtum?!

— Jis nežūsis, ne galvoti taip negalvojas. Jis, Mykolas Balanda! Vieni juokai, kaip manė. Priešas baterija jo k. Pūtinės nepraskels.

— Trečioji diena saulės rytmetė, dar su tam-

sa, keturi stambūs žaliukai išėjo iš Ušvilų kiemo. Į tamąsi siurbėsi klaikus ripavimas, skaudi žemiška aimana. O kai vyrai nyko vieškeliu ūkuose, kai besigirdėjo tik neramus arklų trypimas ir baukšlus jų prunkštimas, Ušvilų kiemo vartuose kažkas sunkiai nuvirto, ir moteriškas skausmas stoji riamojęs iš rėžiančios krūtinės...

Plačiuose laukuose, erdvuose namuose liko tik išbalusi Morta ir senukas Ušvila. Morta sirgo, vartėsi. Dievą prašė palaimos Mykolui, o pati mirtis ašaromis ir jautė naujosios gyvybės sunkumą.

O vyrai, pats stamantrusias Pleišties ažuolynas, suplaukė didžiuliu pulku į vieną girios aikštę, rinko vadus ir tikrino kovai paruoštus šautuvus. Keista nuotaika. Aplinkui sparnais glostytama šiureno mirtis, gaudė pragariškos priešo kanuolės, o jie, kaip niekur nieko, juokavo, derėjosi dėl papirosos, kibinosi nereikalingais žodžiais.

Mykolo akyse tebestovėjo išblyškusi ir verkianti Morta. Jis girdėjo, kaip išjojant ji šaukė pasigailėti būsiančios gyvybės, vilties ir užuovėjos į senatvę. Rodė savo skausmą ir baukšliai grasino mirtimi. Ak, Morta, tu nežinai, kad jis vartosias jėgą tik už tave, tik už artimą ir žemę! Iš sunkių apgalvojimų Mykolą išvijo Ušvilų Andrius.

— Tu šiandien atrodai, kaip ropių užėdęs. Kažko perbalęs. Kam pykti, aš tik taip sau pasakiau! Žiūrėk, dar ant arklų pradėsi drebėti. Nors kiek tokiam vyrui ir reikia!

Ne, Mykolas nė nebando pykti. Jis juokiasi sykiu su Andriumi, telkėna vienas antram per petį. Jam šis Ušvilų iškėlė, kaip jį kartais pavadinavo, dabar toks artimas buvo, brolis, ir nieko daugiau.

— Tau, pienburnėli, nė nesuprast. Juk boba namuose liko! Ir nerimo tas sukelia. Tau, kas tau? Nebent galiesi, kad sykiu nepasiėmė vaikystės dienu žaisleliu.

Jie vienas antrą pašaipiai ksinisėjo, ir Mykolas tas vėl grąžino į pirmąją gerą nuotaiką. Jie prisijungė prie visų, kur skelbė vadus ir nu-
rodinėjo pirmųjų kovų ruožus. Pradžioje per pasiuntinį bandys susitarti ir geruoiu prašys priešą iš jų krašto išsinešinti. Jei tai nepadės—puls. Priešas, kaip vyrai ir laukė, tik nusijuokė iš pasiuntinio. Pleišties pagiriai ruošėsi kitą ankstybą rytmetį netikėtai puliti.

Ir pasiruošė. Pradėjus švytėti, dideliu pulku, raiti ir pėsti, pagirėčiai metėsi prieš apgyvento kaimo link.

Ziaurios buvo kautynės. Iki pat prievakario tos apylinkės žemės pluta draskė sprogstančios granatos, ir vėlnas merkėsi narsiai žuvusių ar sužeistųjų kraujas. Žemė alsavo šiltėjantiu pavasariu ir godžiai gėrė pagirėčių prakaitą. Silpnai ginkluoti artoji sūnūs priešą įveikė, kurs, palikęs ginklų krūvas, nesėdintis į tolimesnius kaimus, ieškojo atsparesnės priedangos.

Renkant kovos lauke sužeistuosius, į saulę atmetęs mirusį šypsnį žiūrėjo Ušvilų jaunilis Andrius, narsiai kovojęs ir karžygio mirtimi miręs pirmuose mūšio baruose. Mykolas, sykiu su Andriumi puldamas priešą, girdėjo, kai vadas pratarė:

— Vyrai, pirmyn!
Andrius pasakęs:
— Ir mūsų tėvelis tos pat nuomonės!—ir metėsi, kaip viesulas, į tankiai zvimbantių priešo kulkų lauką. Dabar jis vienoje rankoje laikė žemės grumstą, o antroje—tvirtai suspaudęs šautuvą. Veidas, sakytum, gyvas—šypojo ir sustingę akys žiūrėjo ton šalin, kur liko jo senas tėvas.

Taip jau pasisakytą, kad organizuotąjį lietuvių katalikų visuomenės neatsako dirbti nė su viena grupe, kuri aiškiai stovi už laisvos ir nepriklausomos Lietuvos atsteigimą. Kadangi ALT yra plačiosios visuomenės pripažinta Amerikos lietuvių vienybės organizacija, todėl visi geros valios lietuviai turi jį palaikyti ir jį remti.

Taip liūdna man kartais ant saulės laidos! Tarytum šviesos spinduliuos' Palydžiu sapnus paskutinės maldos; Lyg rodos ko trokštų, gailiuos! Ir norint rytojaus sulaukti vilniuos, Man liūdna ant saulės laidos!

Maironis

IŠ MŪSŲ VEIKIMO CENTRO

IŠ FEDERACIJOS CENTRO RASTINĖS

2334 South Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois

KĄ SVARSTĖ ALRKF CENTRO VALDYBA?

ALRKF Federacijos centro valdyba svarbų susirinkimą at-
laikė 1945 m. birželio 11 dieną. Hotel Pennsylvania, New Yorke, dalyvaujant šiems centro nariams: kun. Pr. Jurui, išdininkui; J. Laučkai, pirmininkui; kun. J. Balkūniui, M. Zujui, L. Šimūčiui. K. Vilniškį atstovavo D. Averka. Dalyvavo ir svečių: kun. dr. J. Končius, A. Gabaliauskienė, A. Vaičiulaitis.

Išklausyta išsamių pirmininko, sekretoriaus ir išdininko raportų, iš kurių paaiškėjo, kad, esamomis sąlygomis, Federacijos reikalai pusėtinai gerai tvarkomi. Nors centras, apskritys ir skyriai daugeliu kitų svarbių darbų yra apkrauti, tačiau ir Federacijos reikalai yra rūpinamasi. Sekretoriaus ir išdininko pranešta, kad nuo 1944 m. spalio 1 d. iki 1945 m. birželio 1 d. įėję buvo—\$1,155.89, išlaidų—\$677.25. Viso izde yra—\$3,480.79.

Gavus pranešimą, kad iš Bendro Amerikos Lietuvių Fondo direktorių vietos rezignavo J. Laūčka ir E. Paurazienė, jų vieton fondo direktoriaus rekomenduoti Antanas Kneizys "Darbininko" redaktorius ir Matas Zujus—"Garso" redaktorius.

Vieninga Veikla Lietuvai Laisvinti

Federacijos atstovai Amerikos Lietuvių Taryboje padarė platų pranešimą iš veikimo Lietuvos laisvinimo reikalais. Veikimo ir vedama linija išreškta pasitenkinimo, tačiau pageidautu, kad LAIC būtų praplėstas ir kad Ekzekutyvio Komiteto sekretorijats daugiau informuotų visuomenę apie ALT darbus, nes visuose susirinkimo dalyvuose susidarė įspūdis, kad Taryba yra žymiai daugiau nuveikusi, negu visuomenei yra žinoma.

Buvo iškeltas klausimas, kodėl LVS (Lietuvai Vaduoti Sąjunga) ir ALT neįveikė? Tai atsakytą šitaip: LVS žmonės tik pašaliais ir savo spaudoj reikiama noro vieningai dirbti, tačiau ALT centras ligšiol dar nesąs gavęs iš jų konkrečių pasiūlymų vienybės klausimu. Tuo reikalu Fed. centro valdyba priėmė tokį nusistatymą:

Jei LVS paduos prašymą ir konkretų pasiūlymą, kokiomis sąlygomis ji norėtų įeiti į ALT, Taryba jos prašymą ir pasiūlymą privalo svarstyti. Bet jei LVS žmonės vienybės klausimu ir toliau naudos tik savo politikai ir ALT puolimui. ALT koalicinė spauda turi aiškiau informuoti apie tai visuomenę.

Taip jau pasisakytą, kad organizuotąjį lietuvių katalikų visuomenės neatsako dirbti nė su viena grupe, kuri aiškiai stovi už laisvos ir nepriklausomos Lietuvos atsteigimą. Kadangi ALT yra plačiosios visuomenės pripažinta Amerikos lietuvių vienybės organizacija, todėl visi geros valios lietuviai turi jį palaikyti ir jį remti.

Mes ir NCWC

Jau nuo 1932 metų A. L. R. K. Federacija yra Amerikos Katalikų Veikimo Centro—National Catholic Welfare Conference narė. Pirmininko ir sekretoriaus pranešimu, šiems mūsų organizacija gavo ypatingą pripažinimą. Federacija buvo pakviesta paskirti du atstovus į National Council of Catholic Men centrą. Paskirti J. Laučka ir L. Šimutis, kurie buvo pakviesti dalyvauti NCCM svarbiame suvažiavime, įvykusiame balandžio mėn. Vašingtone. Dalyvavo pirm. J. Laučka. Šiame susirinkime jis buvo iškirtas NCCM centralinio komiteto nariu. Taigi, dabar mūsų Federacija yra ne tik afilijuota su NCWC, bet ir aktyvi jos narė. Tai yra labai svarbu visais žvilgiais.

Kultūriniai Reikalai

Prie ALRKF veikiantio Lietuvių Kultūrinio Instituto direktorijato vardu pranešimą padarė J. Laučka. Nutarimas išleisti šiu metų pradžioje žurnalą "Naujoji Aušra" susitrukdęs dėl techninių priežasčių. Žurnalo redaktorių rašytojas A. Vaičiulaitis pranešė, kad pirmas numeris buvęs sureduaguotas. Manoma kliūtis nugaltėti ir rudeniop žurnalą išleisti.

A. Vaičiulaitis rašė rinkinys "Kur bakažė samanota" jau sureduaguotas, surinktas ir netrukus bus atspausdintas.

LKI planuoja leisti prof. K. Pakšto parašytą anglų kalba "Modern Lithuania".

LKI išdininkas kun. Pr. Juras pranešė, kad tuo tarpu izde kultūriniais reikalams yra \$897.18.

Centralinis Knygynas—Archyvas, kaip pranešė jo direktorius kun. Pr. Juras, jau veikia. Jam tinkamos patalpos paimta "Darbininko" name—366 W. Broadway, So. Boston, Mass. Ekspoziciniai ten jau perkeltami ir šios vasaros metu bus sukataloguoti ir atitinkamos spintose išdėstyti.

(Visi čia suminėti kultūriniai reikalai svarbūs, todėl padėkime juos dirbti. Prenumeruokime patys ir kitiems užrašykime "N. Aušrą" platinkime LKI—knygyną, ir Centralinį Knygyną—Archyvą siųskime knygas, laikraščius kompleksus, paveikslus, plakatus, draugijų šarpas, ženklelius ir tt.)

Svarbūs Tautos Reikalai

Šiuo metu Federacijos apskritys ir skyriai prašomi ypatingu būdu padirbti šiems svarbiems tautos reikalams:

1. Liepos, rugpiūčio ir rugsėjo mėnesiuose Bendras Amerikos Lietuvių Fondas veda rūbų rinkliavą nuo karo nukentėjusiems lietuviams. Padėkime ta neapsakomai svarbų darbą sėkmingai praversti.
2. Kur dar nėra BALF skyrių, pagelbėkime suorganizuoti.
3. Spalių mėnesį bus National War Fund (kurio nariu yra ir BALF) rinkliava. Padirbėkime.
4. Visais galimais būdais ir talka ALT dirbti Lietuvos laisvinimo darbą.
5. NCWC atspausdino lietuvių kalba Amerikos Vyskupų Pareiškimą "Tarpautinė Santvarkos Reikalai". Pareiškimas labai svarbus. Jį reikia plačiai paskleisti ir lietuvių tarpe. Tūkstantis pareiškimo lapelių kainuoja tik \$9.75. Juos galima gauti NCWC, 1312 Massachusetts Ave., N. W., Washington 5, D. C.

Jau laikas visoms centralinėms organizacijoms, skyriams ir draugijoms užsimokėti savo mokesčius į Federacijos centrą už 1945 metus. Federacijos skyriai raginami naujų draugijų įtraukti į mūsų bendrą veikimą. Draugijos tik vieną dolerį į metus demoka Federacijos centrui. Juo daugiau draugijų priklausys prie skyrių, juo gyvensnis bus veikimas. Ir centras daugiau darbų galės nuveikti.

Cekius prašome rašyti išdininko kun. Pr. Juro vardu ir siųsti sekretoriui—L. Šimūčiui, 2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

VOKIEČIAI NUŽUDĖ HOFMEKLERĮ IR DURMAŠKINĄ

(LAIC)—Vilniuje naciai nužudė Lietuvos valstybinio teatro orkestro dirigentą Hofmeklerį ir jo padėjėją Durmaškiną. Hofmeklerį žydų kilmės šeima, Lietuvai buvo davusi du brolius, žymiu muziku. Velionies brolis—žymus lietuviškosios muzikos populiarintojas, smuikininkas.

ANGELAS-SARGAS SAUGO

NEPAPRASTĄ LIETUVAITĖ

Rašo PROF. VYTAUTAS BACEVICIUS

Ne visiems genijams ir šiaip pasižymėjusiems žmonėms lemta ilgai gyventi.

Vieni džiaugiasi didele Dievo globa, kiti gi nelemtai žūsta. Iš istorijos žinome, kad vos telpasireiškę savo nepaprastu talentu kai kurie mokslo ir meno žmonės atsiskiria su šiuo pasauliu dėl visokių priežasčių: ligų (ypač džiūvos), bado, netikėtų katastrofų, palikdami giliam gedule savo tautą, kuri tiek iš jų laukė.

Yra tačiau mokslininkų ir menininkų, kurie susilaukė žilos senatvės ir kurie visa gyvenime kūrė ir dirbo žmonijos naudai, pakeldami jos kultūrą.

Toki žymūs genijai turėjo laimingesnį likimą, nes Visagalis Dievas juos globojo ir nuo nelaimių apsaugojo.

Viena iš tokių laimingųjų genijų yra nepaprasto talento jaunametė lietuvaitė Hollywood'o filmų artistė VIOLA MAE, kuri Angelo-Sargo sparnais glamonėjama, vysto nepaprastu tempu savo intelektualines ir dvasines jėgas.

Gero aktorius vyriausias uždavyns, panašiai kaip koncertinių pianistų ir smuikininkų, yra netik tinkamai atkurti kūrėjo veikalą, bet ir paveikti į publiką.

Si "veikimo" procedūra tęsiasi ilgus metus, kol būna įgyvendinta patenkinamai. Taip būna su dauguma artistų.

Tačiau visai kitoks reikalas su genijais. Jie turi igimtą veikimo jėgą.

Nors ir genijai tą magnetinę jėgą laipsniškai vysto, tačiau jiems šis "veikimo" reikalas nesudaro sunkios ar neišsprendžiamos problemos.

Panašus reikalas yra su kūrėjais. Vieno tapytojo paveikslas bus gerai atliktas, bet į žmones neveiks, o kito—genijaiško tapytojo paveikslas iš karto paveiks žiūrova savo kūrybine jėga.

Kompozitorius gali parašyti gerą muzikos kūrinį, kuris klausytojų visai nepaveiks. Tuo tarpu genijaus kūrinys klausytojams duos giliausių išgyvenimų ir juos pavergs savo magnetiška jėga.

Viola Mae priklauso tai pastarajai minėtų artistų kategorijai.

Jai Dievas suteikė magnetišką jėgą. Ji hipnotiška veikia į publiką. Tokia ji gimė. Tą jėgą ji sąmoningai ugdo, studijuodama labai rimtai vaidybinį meną ir muziką. Šiandien ji turi 12 metų; bet kuomet ji vaidino prieš penkis metus Hollywood'o filmose, tai kritikai ją pavadino genijumi ir pranašavo jai didelę ateitį.

Viola Mae jau penktus metus siekia moksly Hollywood'o akademijos, o užbaigus studijas ji vėl grįš į filmą, nes tokia jos sutartis su filmų kompanija.

Tačiau Viola taps nekasdienine filmų žvaigžde, nes ji sujungia savyje dvi skirtingas meno

šakas, būtent: vaidybą ir muziką. Mat, jinau studijuoja pianą ir jau net viešuose koncertuose rodo. Ji trokšta patapti virtuoze.

Visi gerai žino, kad genijų pasitaiko vienas iš milijono žmonių, tad lietuvių tauta privalo žiūrėti į savo Viola Mae kaip į labai retą fenomeną lietuvių kultūriniam gyvenime.

Ji savo genijaiška ir kūrybiniai-magnetiška jėga praturtins lietuvių tautos dvasinį gyvenimą. Jos karjera dar tik prasideda. Dar ateis laikas, kada lietuvių širdys nejuokiomis drebės iš susijaudinimo išgirdus Violos Mae vardą ir jos emocionalinę veiklą.

Baigiant turiu pastebėti, kad Viola paveldėjo šį nepaprastą talentą nuo savo motinos ponios Julės Gudynaitės-Swyt, kuri yra talentinga poetė ir taip pat pasižymi vaidybiniais ir muzikališkais gabumais.

Viola Mae š. m. liepos 30 d. surengė didelį pokylį Hollywood'e, gabenamo iš New Yorko koncertinio Steinway piano "krikštynų" progą.

Linkime Violai laimingos keilionės per margą, o taip įdomų gyvenimą.

SVARBUS PRANEŠIMAS

Rugpiūčio mėnesio Jėzus Sirdies laikraštis "Zvaigždė" pradėjo spausdinti labai įdomius Panelės Šventčiausios apsišėkimus Portugalijoje. Tie apsišėkimai ir nepaprasti, tūkstantinių minčių matyti ženklai danguje yra tokie gražūs, Marijos žodžiai karo nelaimių prislėgtai žmonijai tokie svarbūs, kad kiekvienas turėtų juos žinoti ir įsidėti giliai į širdį.

Jei nieko nelaukdamas užsaiskytė "Zvaigždę", galėsite džiaugtis tais aprašymais per visus metus.

Užsakymus su vienu doleriu metams siųskite šiuo adresu: "ZVAIGZDĖ" 488 E 7th St., So. Boston 27, Mass.

JAUNUOLI,

Jei nori tapti kunigu misijonieriu ir pasižvesti kilniam sielų gelbėjimo darbu, stok į Lietuvių Pranciškonų Sv. Antano Vienuolyną, Mount St. Francis, Greene, Maine.

Į Pranciškonų vienuolyną priimami visi katalikiškų šeimų sūnūs, kurie yra baigę High School. Jaunuoliai, įstoję į vienuolyną ir atlikę vienu metų noviciatą Tėvų Pranciškonų kolegijose, vienuolyno lėšomis, ruošis kilniam misijų darbui.

Dėl smulkesnių priėmimo sąlygų prašome kreiptis šiuo adresu: Franciscan Monastery, Rev. Justin Vaskys, O. F. M., Mount St. Francis, Greene, Maine.

KATEKIZMAS

ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Parašė Kun. M. J. Duffy, vertė kun. J. K. Miliauskas

KETVIRTOJI LAIDA

Kaina: 20c už vieną; 15c perkant 5 ar daugiau

Kadangi mūsų išeivijos vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms prisiėina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai.

Užsaiskant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32

Wilkes-Barre, Pa.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

Laikraštis: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711
73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

VIKDOMOJI TARYBA

Kun. J. F. Baltusevičius, Dv. Vadas, 1703 Jackson St., Scranton, Pa.
L. Simutis, Presidentas, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
W. T. Kvetkas, Vice Prezidentas, 213 Ferdinand St., Scranton, Pa.
W. T. Kvetkas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
J. Yanakas, Išnirinktas, 57 Church St., Pittston, Pa.
P. Karasauskas, Ido Glob., 13 Garrahan St., Lyndwood, W.-B., Pa.
V. Abramaitis, Ido Globėjas, 113 Patterson St., Tamaqua, Pa.
Dr. A. G. Rakauskas, Dr. Kvočėjas, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

KONTROLĖS KOMISIJA

1. Adv. J. J. Grish, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
2. Edvinas Jasaitis, 221 N. Main St., Pittston, Pa.
3. Juozas Purickis, P. O. Box 387, Forest City, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

1. Adv. Jonas J. Grigalius, 52 "C" St., So. Boston, Mass.
2. Pranas Rakauskas, 171 Cray Ave., Binghamton, N. Y.
3. Jurgis Tumasonis, 222 So. Ninth St., Brooklyn, N. Y.

TEISMO KOMISIJA

1. Juozas Batvinskas, 94 Fulton St., Wilkes-Barre, Pa.
2. Kazys D. Rubinas, 10503 Edbrooke Ave., Roseland, Ill.
3. Veronika Petraitienė, 550 Broad St., Hartford, Conn.

SVIETIMO KOMISIJA

1. Kun. J. K. Milauskas, 190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
2. Kun. J. A. Karalius, 129 So. Jardin St., Shenandoah, Pa.
3. Jurgis Venšovas, 1267 E. 82nd St., Cleveland, Ohio

LABDARYBĖS KOMISIJA

1. Kazimiera Šlamienė, P. O. Box 19, Forest City, Pa.
2. Pranas Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.
3. Bronė Rakauskienė, 171 Cray Ave., Binghamton, N. Y.

JAUNIMO KOMISIJA

1. Kun. Alf. Zakauskas, 64 Church St., Pittston, Pa.
2. Leokadija Zemaitytė, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.
3. Kun. J. Savulis, 117 Lackawanna Ave., Duryea, Pa.
4. Jurgis Šlakis, 2038 Price St., Scranton, Pa.
5. Ant. Kačkuskas, 47 Cook St., Ashley, Pa.

L. R. K. S. A. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

ELIZABETH, N. J.—3-ėsios kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5 dieną tuoj po sumos.

BRIDGEPORT, Conn.—9 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5 dieną 8 val. vakare šv. Jurgio parapijos svetainėje tuoj po pamaldų.

PHILADELPHIA, Pa.—10 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5 dieną tuoj po sumos šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

BALTIMORE, Md.—13 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5 dieną po sumos.

WILKES-BARRE, Pa.—14 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5 dieną po paskutinį pamaldų parapijos svetainėje, kampa South ir Meade St. Visi nariai yra prašomi atšaukti susirinkimui.

TAMAQUA, Pa.—18-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5 dieną tuoj po sumos bažnytinėje salėje. Svarbu visiems nariams dalyvauti.

PHILADELPHIA, Pa.—20 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5 dieną šv. Jurgio parapijos mokyklos raštinės kambary.

KENOSHA, Wis.—22 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5 dieną tuoj po sumos šv. Marijos parapijos svetainėje.

HASTINGS, Pa.—23-ėsios kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5 dieną pas Motiejų Laukaitį 1 val. po pietų.

CHICAGO, Ill.—29-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5 dieną 3-ąją valandą po pietų, 5436 South Wentworth St. svetainėje. Malonėkite visi nariai susirinkti.

WORCESTER, Mass.—41 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 11 dieną po bažnytinėje svetainėje, 7-ąją valandą vakare.

CLEVELAND, Ohio.—50 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 9 dieną 7:30 val. vakare Lietuvių svetainėje.

LAWRENCE, Mass.—52 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5 dieną 10 val. rytą šv. Pranciškaus parapijos svetainėje.

GRAND RAPIDS, Mich.—54 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5 dieną tuoj po sumos parapijos mokyklos kambary.

BAYONNE, N. J.—60 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 8-tą dieną

NEW BRITAIN, Conn.—109 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 13 dieną 7:30 vakare šv. Andriejaus parapijos salėje, kampa Stanley ir Church St.

BROOKLYN, N. Y.—115 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną tuoj po sumos, šv. Jurgio parapijos svetainėje, 207 York St. Visi nariai ir karės malonėkite būti ir užsimokėti dukles. Nepamirškite pakalbinti ir naują sąrašą.

NEW HAVEN, Conn.—125 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną tuoj po pamaldų, bažnytinėje svetainėje. Svarbu visiems nariams dalyvauti.

MANCHESTER, N. H.—119 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 14 dieną Lietuvių Pileičių Klubos svetainėje, 223 Pine St., 7-ąją valandą vakare.

SPRINGFIELD, Ill.—121 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5 dieną bažnytinėje salėje tuoj po sumos. Nariai, teikiantis atšaukti, naują kankinimą atšaukti ir užsimokėti dukles.

DYKAI DEL DUSULIO VASAROS METU

Jeigu jūs kenčiate tas baisias dusulio atakas, kuomet karšta ir tvaiku; jeigu šiluma, duslūs ir bendrai drėgnumas jus amguoja, turite būti patenkinti šiuo stebuklingu: jeigu poilsis yra negalimas dėl sunkaus kvėpavimo; jeigu jūs jaučiate, kad ligos nuolat naikina jūsų gyvenimą, nesimokėkite atšaukti! Frontier Asthma Company išvystė naują vaistą šio pažangio metodo. Nėra skirtinga kur jūs gyvenate ir kokį pasitikėjimą turėtumėte pirmoje ekanėje po raudų, atšaukite šio vaisto (išgėrimo). Jeigu jūs kenčiate visą gyvenimą ir išmėginote viską ir nesulaukėte pagalbos; jeigu esate užvirę, nenustokite viltingi, bet atšaukite šiuos vaistus! Jums tas nieko nekainuos. Adresai: Frontier Asthma Co., 284 R. Frontier Building, 468 Niagara St., Buffalo 1, N. Y.

CAMBRIDGE, Mass.—127 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną tuoj po paskutinį mišių.

WESTERNPORT, Md.—181 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną 2 val. po pietų pas V. Puklėną (namė). Visi nariai malonėkite atšaukti.

BROOKLYN, N. Y.—134 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną tuoj po sumos. Visi nariai ir karės malonėkite atšaukti susirinkimui ir ne pamirškite savo draugų atšaukti.

CARBONDALE, Pa.—146 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 10 dieną 7 val. vakare J. Sarakausko namė, 183 Pike St., Carbondale, Pa.

CLEVELAND, Ohio.—142 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 9 dieną 8 val. vakare šv. Jurgio parapijos mokykloje, 7:30 val. vakare.

SPRING VALLEY, Ill.—146 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną 2 val. po pietų, bažnytinėje salėje. Nepamirškite atšaukti ir užsimokėti savo dukles.

CALUMET CITY, Ill.—149 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną Juozo Prakačio studijos salėje 8 val. po pietų.

SCRANTON, Pa.—155 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną po pamaldų šv. Mykolo parapijos bažnytinėje svetainėje.

PITTSBURGH, Pa.—158 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną tuoj po sumos šv. Kazimiero parapijos mokyklos kambaryje.

CHICAGO, Ill.—160-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną parapijos mokyklos kambaryje 1 v. po pietų.

COLLINSVILLE, Ill.—161 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną 1 val. po pietų bažnytinėje svetainėje.

CHICAGO, Ill.—163-ėsios kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 13 dieną 7:30 P. M. Gimimo Panelės šv. parapijos svetainėje, 68th ir Wash-tenaw, Marquette Park.

HARRISON, N. J.—165 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 9 dieną 7 val. vakare šv. Vardo dr. jos salėje, 6 Davis Ave., Kearny, N. J.

CHICAGO, Ill.—181-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 11 dieną 7 val. vakare Fuller Park svetainėje, 46th ir Princeton Ave.

ALBANY, N. Y.—188 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną 1 val. po pietų šv. Jurgio parapijos bažnytinėje svetainėje.

DETROIT, Mich.—190-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną tuoj po sumos.

DAYTON, Ohio.—191 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną 7 val. vakare, šv. Kryžiaus parapijos svetainėje.

Washington Depot, Ct.—203 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną 2-ąją valandą po pietų.

W. FRANKFORT, Ill.—207 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną tuoj po sumos pas Joną Norvą.

NASHUA, N. H.—228 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 12 dieną bažnytinėje salėje, po pamaldų. Kviečiame visus lankyti i susirinkimą.

DETROIT, Mich.—230-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną tuoj po paskutinį mišių šv. Petro parapijos svetainėje, Longworte ir Muldane St.

BRANDFORD, Conn.—242 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną 1:30 val. po pietų, po bažnytinėje svetainėje. Visi nariai malonėkite susirinkti ir užsimokėti savo mokesnia.

STEUENVILLE, Ohio.—253 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną 3 val. po pietų Lietuvių Klubo svetainėje, 428 So. 7th St.

HARVEY, Ill.—255-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 9 dieną 7:30 vakare pas finansų raštininką M. Sadauską, 509—154 St., Harvey, Illinois.

SHENANDOAH, Pa.—259 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną 2-ąją val. po pietų šv. Jurgio parapijos salėje.

WILSONVILLE, Ill.—264 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną kp. pirminko A. Simino namuose.

BINGHAMTON, N. Y.—270 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną 2 val. po pietų Ukrainiečių salėje, 43 Downs Ave.

TAYLORVILLE, Pa.—271 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną 2 val. po pietų.

PROVIDENCE, R. I.—273 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną tuoj po sumos, bažnytinėje svetainėje. Malonėkite visi nariai susirinkti.

SAGINAW, Mich.—274 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną 12 val. paprastoj vietoj. Visi malonėkite atšaukti ir užsimokėti dukles.

NEWTOWN FALLS, O.—284 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną 2 val. po pietų.

CANTON, Ohio.—285-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną 2:00 po pietų. Vieta susirinkimo 1246 Winfield N. E.

PITTSBURGH, Pa.—291 kuopos susirinkimas bus rugpjūtio 5-tą dieną tuoj po sumos šv. Antano parapijos mokykloje. Jei kas iš narių turi reikalą, gali kreiptis pas fin. rašt. M. Šimonį, 3547 W. Vernor Hwy, Detroit 16, Mich.

NETIKROVĖ VEISIA NEAPYKANTĄ DOTNUVOS AKADEMIJOS LIKIMAS

Rašo PEARL S. BUCK

(Pearl S. Buck yra Rytų ir Vakarų Sąjungos pirminkė, taip pat žymi novelių rašytoja. Ji suteikė leidimą Common Council for American Unity išversti šį straipsnį, kuris anksčiau trumpesnėje formoje buvo parašytas dėl Labor Reports. Straipsniai, manome, bus įdomus ir mūsų skaitytojams. —Red.)

NETIKROVĖ VEISIA NEAPYKANTĄ

Šimtai tūkstančių žodžių parašyta ir daug kalbėta apie religinę ir rasinę diskriminaciją, bet tie žodžiai nepasiekia tikslų, jei jie vien tik informuoja, o ne pajudina žmogaus vaizduotę, jo neįtikina ir nepaskatina jo veikti.

Kalbos ir informacijos apie religines ir rasines diskriminacijas kenksmingumą, nereikalingumą ir neteisėtumą iki šiol Amerikoje taip plačiai paskleistas, kad ne tik kiekvienas suaugęs žmogus, bet ir kiekvienas vaikas žino, kad neteisėta neapkęsti kitos tautybės ir kitos rasės žmogaus. Bet vien dėlto, kad tos kalbos ir žodžiai nepaskatino žmogaus galvoti ir imtis akcijos, daugelis dar ir šiandien tebeieškia neapykantai žmonių, kurių odos spalva kitokia, kurie išpažįsta kitą tikybą ir kurių kilimo šalis kita.

Net sveikas protas neįtikina tuos žmones užmiršti tą neapykantą. Atsiminkite, kad šiandien didžiausia pasaulio gyventojų dalis yra tamsiaodžiai, o ne baltiaodžiai žmonės. Po šio karo iškils dvi tautos, stiprios ir pasiturios užimti savo vietas kitų tautų ir valstybių šeimose; dvi tautos, kurios kada turės beveik pusę viso pasaulio gyventojų ir dalį pasaulio turtingų gamtos išteklių. Iš jų Kinija pirmoji iškilis, vėliau Indija. Tai dvi seniausios tebevyvujančios civilizacijos. Bet nežinant to, dar yra baltų žmonių, kurie nusistatę prieš kinus ir indusus vien tik dėl to, kad jų oda kitokios spalvos. Mūsų pačių žemės pusrutulyje, atsiminkime, Lotynų Ameriką sudaro valstybės, kurios neskirto žmonių pagal odos spalvą ir jos nepatenkintos dabartinės diskriminacijos pas mus banga, kuri, negana to, dar prieštarauja ir mūsų gerų kaimyninių santykių politikai. Vis dėlto, mūsų krašto at-

ities taikos laidas priklauso nuo mūsų gerų santykių ir nuodėžių norų sugyventi su Azija ir Lotynų Amerika. Kada nėra sugyvenimo, nėra taikos. Bet daugelis link užmiršti žmonių sugyvenimą, gerą valią ir tenkinasi sena neapykanta.

Daugumas žmonių nepaklausys nė mokslininkų. Per kelias metus visi mokslininkai antropologistai pasiryžo įrodyti, kad žmogaus spalva, kilmė ir tautybė negali būti pagrindu skirstyti žmones ir aukštesnes ir žemesnes rases. Kaip išaiškinti tą žmonių nepasimą ir nepaklausymą mokslininkų įrodinėjimų? Atrodo, kad neapykanta, kuri veda prie įvairių diskriminacijos formų yra ne proto, bet jausmo padaras. Šio jausmo šaknys glūdi baimėje. Jei tą baimę pašalinti, neapykanta žymiai sumažėtų, o ilgainiui gal ir visai išnyktų.

Kasgi yra toji baimė, kuri verčia žmogų neapkęsti kito žmogaus? Tai baimė kilusi iš socialinės ir ekonominės netikrovės, nesaugumo. Kol žmogaus gyvenimas socialiai ir ekonomiai bus pavojuje, kaip dažnai yra Amerikoje, tol ta baimė viešpataus, o kartu su ja ir diskriminacija. Jungtinės Amerikos Valstybės ta padėti gali pakeisti: ji gali sukurti socialią ir ekonominę saugumą suteikdama vienodas progas visiems ir aprūpindama visus ligoje ir senatvėje ir dingis tos baimės, o kartu su jomis ir neapykanta. Tai galima įvykdyti šiandieninio socialinio gyvenimo ribose. Gyventojų saugumą galima užtikrinti iš mokesčių surinktų nuo perteklių—perdidelių pajamų ir pelno—žemogaus darbas gali būti garantuotas ir stabilizuotas demokratinės sistemos ribose. Ši sistema neapykanta tik tuomet kai atskiri žmonės ar jų grupės perdaug įsigali socialiai ir ekonomiai.

Jeigu prieš diskriminaciją veikiančios organizacijos nesistengs pakeisti dabartinių baimių ir neapykantai duodančių pagrindų, socialinių ir ekonominių sąlygų, jos savo tikslo nepasiekės. Negana to, jeigu jos ir dirbtų ta kryptimi, jų darbas nebus teigiamas, jei jos dirbs kiekviena atskirai tik tai grupei, kurią atstovauja. Žmonės, kurie priešingai lygybei ir rūpinasi neapykantos skleidimu, gali ramiai gyventi, kol negrai kovoja vien už negrų teises. Žydai už žydų, darbininkai už darbininkų, moterys už moterų ir tt. Bet kada visos tos organizuotų grupės kartu ir vieningai kovos už visų žmonių lygias teises ir puls nelygybės šalininkų branduolį, tuomet nelygybės šalininkų pozicija susilpnės. Tikrenybėje pagrindinė kova už žmogijos lygybę reiškia lygybę Indijos ir Puerto Rico žmoniems, Korėjos ir Afrikos gyventojams, kiniečiams, lenkams ir kitiems. Tai lygybė viso pasaulio žmonių, jų tarpe ir Amerikos. Niekur nebus saugu, jei saugumas nebus laiduotas visiems.

Mažų darbų ir paviršutiniško darbo dienos jau baigėsi. Kas yra būtina baltam žmogui, taip pat yra būtina tamsiaodžiui žmogui. Katalikas ir žydas turi turėti tokį pat saugumą, kokį turi protestonai ir mohometonai. Tik tokiu būdu visi gali saugiai gyventi.

At norėčiau, kad visos prieš neapykantą kovojančios jėgos susijungtų bendrai kovai, pašalinant baimės ir netikrovės priežastis. Suvienodinta socialinė ir ekonominė būklė, kuri galima mūsų demokratijoje, yra būtina, jeigu norime, kad demokratija tarnautų visiems lygiai, visų odos spalvų, tikybų ir tautinių kilmų žmonėms.

ROSELAND, ILLINOIS

Pranešimas LRKSA 33-čios Kuopos Nariams

Metinis išvažiavimas įvyks rugpjūtio (August) 12-tą dieną, 1945, Lietuvių Labdaryų ūky, 123 ir McCarty Road. Neturintiems mašinų bus trokas prie Visų Šventų bažnyčios pirmą valandą po pietų. Alaus išvežiojotas Albert Petronius pažadėjo du trokus Susivienymo kuopos išvažiavimui. Gera progą pamatyti Labdaryų įstaigas, linksmam žaliuose miškuose praleisti laiką. Rengėjai pasirūpins atšaukimais pavaišinti. Visi ypatingai Susivienymo nariai) esate kviečiami dalyvauti. Rengėjai

DETROIT, MICHIGAN

265 Kuopos Nariams LRKSA 265 kuopos susirinkimo rugpjūtio mėnesį rugs. Susirinkimas įvyks tik rugsėjo 9 d. tuoj po sumos šv. Antano parapijos mokykloje. Jei kas iš narių turi reikalą, gali kreiptis pas fin. rašt. M. Šimonį, 3547 W. Vernor Hwy, Detroit 16, Mich.

New York (LAIC)—Maskvos istaigų, laboratorijų, bandymų kontroliuojamų šaltinių informacijos Dotnuvos akademijoje; dabar esą 339 studentai, rektoriumi yra prof. Kriščiūnas.

Šia proga verta priminti, kad Dotnuvos žemės ūkio akademijai buvo įkurta 1924 metais. Prieš pat karą akademijoje veikė keletas sekcijos: žemės dirbimo žemės ūkio ekonomijos, gyvulių ūkio ir moterų namų ūkio skyrius. Nepriklausomai Lietuvos laikais Dotnuvos akademija siekė pagrindinai paruošti ūkininką-agnomą, kurs galėtų kelti žemės ūkio Lietuvai tipingą kultūrą. Mažiau specializuotam personalui ruošti, Nepriklausomoje Lietuvoje dar veikė, taip vadinaujami, kultūr-technikų mokykla Kedainiuose. Praktiškų studijų reikalui akademija valdė 460 ha (1150 akrų) dvarą ir 35 ha pavvyzdiną ūkį. Be to, prie akademijos buvo eilė atskirų mokslo ir mokymų

BALTIMORE, MD.

Mūsų Viešios

Dėka mūsų klebono kun. dr. Mendelio užuojautai Katalikų Bažnyčios misijoms, aną savaitę—sekmadienį, pirmadienį ir antradienį prie bažnyčios durų stovėjo šešios Maryknoll sesutės, kur tik grįžusios iš Filipinų salų, kur jos išbuvo tris metus juvairiuose japonų kalėjimuose. Buvo duota progą žmonėms išgirsti iš sesučių lūpų, ką jos patyrė nelaisvėje. Geraširdžiai maldininkai, nors ir vasaros karščiai, per tris dienas suaukojo arti \$2,000.00. Be abejo, Dievas atlygins jų geradariams.

Nuotrupos

Kazimieras Pugevicius (Glyndon Ave.) randasi Franklin Sq. ligoninėje. Numatoma operacija. Duok, Dieve, kad laimingai pasisektų. Pugeviciaus sūnus Kazimieras mokinasi šv. Karolio jaunamiečių seminarijoje. Atminkim jo tėvelį savo maldose. Adomui Urbanui (Albemarle St.) padaryta operacija Maryland General ligoninėje. Operacija buvo sunki ir pavojinga, tačiau turime vilties, kad p. Urbanas pasveiks ir galės grįžti pas savuosius. Dėl nesveikatos iš karo tarnybos paleistas Alfonsas Silanskas (Bayard St.). Alfonsas didesnę dalį tarnybos laiko praleido karo ligoninėje.

PAIEŠKOMI ASMENYS

APANAVICIUS, Juozas, kilęs iš Daugelaičių km., Kybarto valsė, Vilkaviškio apskr. AUGUSTINAVIČIUS, P., prieš karą gyvenęs Čikagoje ir palįstantis Bagdonų šeimai iš Milsaizių kaimo, Raseinių apskr. DAMBRAUSKAS, Ignas, gyvenęs prieš karą netoli Čikagos ir valdęs 80 margų ūkį, dabar jau gali būti apie 70 ar daugiau metų. DAMBRAUSKAITĖS, Ona ir Stefanija, Igno dukterys, dabar jau ištekėjusios, bet po vyrų pavardės nežinomos.

SANDELIS KNYGŲ IR ŽOLIŲ

Aukso Altoriukas, Tilžės spaudimo, gražiais selulodos viršais, \$1. Vainikėlis, mažų maldų knygelė, mišių maldos su paveikslais, paprastu aprašu, 65c; Istorija Seno ir Naujo Testamento, 25c; Mikalodis Pasachojai Pranašystės, 25c; Kantri Elena, graži pasaka, 25c; Gėdus Piemeniukai, graži apysaka, 25c; Eustakijaus Gražus Apakymas ir Pirmy Amių Kryžkėlionybė arba Iganymas šv. Kryžiuje, 128 pusl., 35c; Svetlata, Lietuviškas, knygelėje aprašoma vaistinė žolė, 25c; Lengvas Būdas Imao Angliko Kalbos, 85c; Sapnas Kryžs, su paveikslais, \$1.25; Sapnas Marijos ant Kalno Alyvų, 15c; Kapitonas Vainis, apysaka, \$1.25; Burtininkas Burtininkas, 35c; Naujas Švieslauras, juokingi skaitiniai, su paveikslais, 50c; Džian Šimėtas Špyžiai ir Jo Pamokslai, 35c; Aficeris ir Karolis, 1 Dainų Knyga, apie 107 gražius lietuviškius dainų, 75c; Saulės Ritai Visomis Planetomis ir Ju Kelionės, su paveikslais, 40c; Gyvenimas su Raudonųjų, su paveikslais, 30c; Stobūdingas Zerkloas, 25c; Laimė ir netos, 25c; Raginis, gražios pasakos, 35c; Girtuoklių Gėdinkos, 15c; Vėsa Nauda ir Šarū Padarymas, 25c; Patarėjus Vyrams ir Moterims, apsisąngoti nuo ligų ir kitoki reikalingi pamokinimai, 30 paveikslų, 35c; Pėkta, Kam Ji Reikalinga? su paveikslais, 30c; Paparčių Žiedas, apyska (kad paparčių žiedą turėtumė, tai viską išnisi), 20c; Raktas į Gyvenimą, Rašiniai, juodi medžiukai, po 25c, kvadrantiniai juodi su stacių kryžiais po 50c, tokį patys, tik ilgesni ir stambesni, po 75c.

ZOLĖS ARBATŲ FORMOJE

Nervų ir nuo sutukimo po 85c; Inkstų arbata, vork amėklūs Kraujo Valytojas, 60c; Kosulio, Kokiulio ir Dusulio, po 60c; Vasar ir Širdies Ligos, 60c; Pataisyti Vyrų Kraumų, 55c; Nuo Užsikimšusio Taro (hey-feaver), 60c; Nuo Cukrinės Ligos (diabeto), 85c; Nuo Riešinių ir Plaušėnų, 60c; Nemalonas kvapo iš burnos, 85c; Reumatizmo 60c; Palangos Trejaukis (stambos), 60c; Nuo surugusio pilvo burna), 85c; Pailių arbata arba motin, po 85c; Nuo lytiški ir vėžio, \$1.25; Motin, stabdo visoki niežėjimą, rogį (echinacea), gydo įplėvi degimus ir tt., \$2.95; kamparas—už pašėli 25c.

M. ZUKAITIS, 332 Dean St., Spencerport, N. Y.

THE TANNENBERG ANNIVERSARY REACTIONS TO THE ANTI-BALTIC MOVES

The 535th anniversary of the epic Battle of Tannenberg will be commemorated this year in an atmosphere of a historic paradox: the battle which culminated the Lithuanian resistance of two centuries against the Teutonic aggression enabled the rise of the Muscovite power, and Muscovite aggression replaced the Teutonic one, while Lithuania lies submerged and being uncertain of her fate.

Vitoldian Lithuania had been at the peak of its power in 1410, yet the Lithuanians were not able to eliminate the Teutonic power by their own forces alone. In an alliance with Poland, then being ruled by King Jogaila, a cousin of Vytautas, the Lithuanians and their Polish allies destroyed the military prowess of the Teutonic Order of Prussia. After a series of distracting incursions from Samagitia and Masovia, Lithuanian and Polish armies effected a junction near Czerwinski on the Vistula and invaded Prussia from the south. The Teutons blocked the progress near Gubenburg. Then Vytautas led the allied forces around the lakes and marshes and took up positions on the main road to Allenstein, in a saddle-like area lying between the villages of Tannenberg and Gruenewald.

On July 15, 1410, the allies and the Teutons lined up in battle formations. The Order brought a perfectly trained army of at least 12,000 men. Lithuanian and Polish forces may have numbered between 15,000 and 20,000 men but these, except the veterans of Vytautas, were not as well armed or trained.

Polish army of mobilized nobles and mercenaries (Vytautas had lent some funds for this purpose) was led by Zyndram from Maszkowice. The Lithuanians were commanded by Grand Duke Vytautas in person. Vytautas also presided over the joint war council and was the commander in chief in the field. King Jogaila retained the nominal command and was to give the signal for the commencement of the battle he was frankly abhorring. The Lithuanians held the right wing and a sector to the center, exposed in the field. The Poles held another sector of the center and the left wing, protected by marshes and a forest, with Czech mercenaries in the reserve.

Grand Master Ullrich von Jungingen of the Order directed his elite forces—heavily armored cavalry—against the Lithuanian veterans of the right. After an hour of fighting at close quarters, the Lithuanians, including a Tatar detachment of light cavalry, executed the famed Tatar "Tulughma" manoeuvre—a disengagement and a feigned flight to lure the enemy to disrupt his formations, followed by a return and a strike against the over-extended lines. The

Germans, in their inexperience with Tatar tactics, rushed in pursuit and bogged down in the marshes. Meanwhile, other German forces struck the center and the Poles. After three hours of savage fighting, the Teutons were encircling and pressing the Poles backward. At the critical moment, Vytautas brought in his second line and, finally, his reserves. In the heat of battle, the Germans moved their last reserves into the battlefield.

Suddenly formerly retired Lithuanian units reappeared and struck the German left flank and the last reserves rushing to reinforce the sagging lines. A lance wielded by a Lithuanian killed the Grand Master, an able and brave soldier. German ranks wavered, and finally broke down in panicky flight, with the allies on their heels. The rich German camp at Gruenewald—with stocks of wine and food and thousands of shackles brought in anticipation of a victory—fell to the allies. Only a handful of Germans escaped.

The Order buried at Tannenberg its elite forces and never regained its former strength. The figures of troops taking part in the battle were grossly exaggerated by both sides—waving between the estimates of 23,000 and 163,000 for the allies, and 15,000 to 83,000 men for the Teutons. The number of "banners" does not mean much, as the regiments were of various sizes—100 to 1,000 men each. The Order explained that it had lost 18,000 men killed—an intentional exaggeration to impress Europe. Some two or three thousands Germans were taken prisoner—other sources claim 16,000. The Germans felt the sting of this defeat for many centuries to come—i.e., Hindenburg's victory over the Muscovites in 1914 not far from the battlefield of 1410 was promptly named "The Battle of Tannenberg."

Muscovite Pan-Slavs invented in the XIXth century a fanciful tale of the Tannenberg battle being that of "Teuton vs Slav." The fact is, however, that the Teutonic tide was contained from 1200 to 1410 by the Lithuanians (a non Slavic people) alone, while some Slavs (Poles, Pomeranians, Silesians, Lausians and Czechs) were battling on the Teuton's side. There were no Muscovite troops at Tannenberg, and the Muscovites had never heard of this battle until the rise of the Pan-Slav movement in the XIXth century. The battle at Tannenberg was fought and won by pure-blooded Lithuanians and Poles, with some auxiliary Ruthene (Ukrainian and White Ruthene), Tatar and Czech detachments. On the other hand, there were some Polish (Pomeranian, Silesian etc.) units on the Order's side. The Muscovites as such had never fought the Teuton until 1914, and Poles were never enthusiastic about the Pan-Slavism of Muscovy. The victory at Tannenberg stopped the Drang nach Osten for more than three centuries and saved the plains of Muscovy from the onrushing tide of Germanism. (The Lithuanian Bulletin)

Mr. E. J. Harrison, formerly British Vice-Consul in Kaunas and Vilnius, and recent author of a valuable booklet, *Lithuania's Fight for Freedom*, said the following in an article entitled "The U.S.S.R. and Treaty Obligations," printed in the March 9, 1945, issue of *Free Europe* (London):

In the case of the Baltic States, Soviet Russia has repudiated the treaties concluded during 1920 with all three, recognizing their freedom and independence. Six years later, a non-aggression pact between Lithuania and the Soviet Union was signed at Moscow (on September 28, 1926), whereby the Soviet Union reaffirmed its guarantee of the Lithuanian frontiers. It was renewed for five years with an additional clause providing that it shall remain automatically in force unless six months previous notice be given by either party of its intention to terminate it. Since this clause has never been invoked by either party, the pact legally remains in force. Yet again, in 1933, this pact was strengthened by the conclusion of a convention defining aggression which, *inter alia*, provided that "no considerations of a political, military, economic or any other nature shall serve as an excuse or justification for aggression." Even the so-called Mutual Assistance Pact forced on Lithuania on October 10, 1939, and compelling Lithuania to admit Soviet garrisons and to grant air bases on Lithuanian territory solemnly reiterated the Soviet Government's pledge to respect Lithuania's sovereignty, and not to interfere in Lithuania's internal affairs. Corresponding pacts were concluded with Estonia and Latvia during the same interval. How the Soviet Government later "honoured these various solemn undertakings is on record for all fair-minded and impartial persons to study for themselves.

The *New Leader* of New York City carried a special supplement entitled "The Baltic States—Europe Cannot Be Free if the Baltic Peoples Are Enslaved" in its issue of April 14, 1945. We quote the conclusion drawn by the article:

"The main principle of the Atlantic Charter, the right of all free nations to choose their own governments, and the restoration of sovereign rights and self-government to those peoples who have been forcibly deprived of them, has been recently reaffirmed in the declaration of the Crimea Conference. This declaration also says that the U.S.A., the United Kingdom, and the U.S.S.R. will "jointly" assist the peoples in any European liberated state to establish conditions of internal peace; to carry out emergency measures for relief; to form interim governmental authorities broadly representative of all democratic elements in the population and pledged to the earliest possible establishment through free elections of governments responsive to the will of the people, and to facilitate where necessary the holding of free and unfettered elections.

It is clear that concerning the Baltic States (which are still recognized by the U.S.A. as sovereign independent nations) this program can be fully achieved only after the return of those citizens who have been forcibly mobilized or deported from their country. During the interim period, an International Commission with an effective participation of the United States, should be set up for the temporary administration of those countries and the safety of their inhabitants. No staged elections or unilateral decisions should be allowed to frustrate the right of the Baltic people to choose the constitutional governments and institutions under which they are to live; no decisions concerning their fundamental rights can be taken in the absence of their legal governments by any single power of international conference. It

must also be remembered that the Republics of Estonia, Latvia, and Lithuania are full-titled members of the League of Nations.

Their evolution is an essential part of the European history, their freedom an inseparable part of the freedom of Europe where about 250,000,000 people belong to the smaller nations. Europe cannot be a free continent unless the principle of freedom holds good for all her nations. And, unless Europe is free, there cannot be a lasting peace for the other continents. "Security" systems governed by the power-political schemes of yesterday, seem obsolete today when the most distant place of the earth can be reached by air transport in sixty hours and security can be threatened from any place. Enslavement of a single nation may endanger the whole structure of the postwar peace, if this is based only on the principle of might.

According to information from Switzerland, the Swiss government has recently forbidden the display and distribution of posters prepared by the Friends of the Soviet Union. In the posters the Baltic States were represented as forming part of the Soviet Union.

RUSSIA'S SECURITY PROGRAM

There are special reasons for the recurring anxiety about Russia's objectives in Europe. The fact that the U.S.S.R. is ruled by a political dictatorship dominated by the Communist party, which has not hesitated to repress by force opposition elements both within its borders and within those of countries it has helped to liberate from German rule; the existence in Russia of a social and economic system that challenges the system of private enterprise familiar to advanced Western countries; the absence of civil liberties associated with Western democracy; the hostile attitude of the Soviet government, until recently, toward organized religion, and its continuing strictures on the policy of the Vatican—all these factors have influenced the judgment of other countries about Russia's foreign policy. (Vera Micheles Dean in *Foreign Policy Bulletin*, April 13, 1945.)

JEROME STULGAITIS HEAD COACH AT STROUDSBURG

Jerome "Jerry" Stulgaitis, son of prof. and Mrs. Joseph Stulgaitis, of Meade St., Wilkes-Barre, Pa., has accepted a job as Head Coach, at the Stroudsburg (Penna.) High School. "Jerry" was an assistant to Head Coach Men Wolfson at Lafayette College, in football activities. He was an All-Scholastic end at G. A. R. High School, and later he starred for the University of Scranton, under Coach Jack Harding. He captained the "Tomcats" in his senior year, 1934. Under Coach Stulgaitis' guidance, the Stroudsburg High School football squads—will be able to learn "new methods" of playing scholastic football, and bring more laurels with victories to their school and coach. Coach Stulgaitis is very well-liked by his followers, past and present. His good comradeship and genial ways—have gained him many friends, wherever he has been, and he will gain many more—down in Stroudsburg. (Yours truly, will be able to give all readers of "Garsas," an opportunity to learn the results of most games that Stroudsburg High School and Coach

LITHS IN THE SERVICE

BROTHERS, SISTER IN U. S. SERVICE

Three children of Mr. and Mrs. John D. Povilaitis sr., 298 East Northampton St., Wilkes-Barre, Pa., are serving in the armed forces.

Mary-Margaret Povilaitis was recently advanced to first lieutenant in Germany where she is stationed at present. She was graduated from GAR High School in 1938 and entered Mt. Sinai Hospital School of Nursing, Philadelphia, graduating in 1941. After serving for a year on the hospital staff, she entered the Army Nurse Corps and was stationed at Valley Forge Hospital for a year. Further training was received at Camp Shelby, Miss., and Lt. Povilaitis went overseas in November, 1944. She spent Christmas in Wales and later she went to England, France, Belgium and Germany. She saw active duty through the fighting along the Rhine and in Central Germany as a member of the 114th Evacuation Hospital.

John Dominick Povilaitis jr., yeoman 2/c, 20, a GAR graduate of 1942, entered the Navy Dec. 27, 1943. He trained at Sampson NTS, San Bruno, Cal., and Seattle, Wash., before going to the Pacific. Last January he was advanced to his present rank. Before entering service, John was employed by the Social Security Board in Baltimore.

William G. Povilaitis, seaman 1 c, 17, who was graduated from GAR with the class of 1945, entered the Navy Feb. 12, 1945. He received his boot at Sampson NTS and in May reported to Jacksonville, Fla., where he is studying as a radio technician.

Their sister, Josephine Marie, is a member of the nursing staff at Mt. Sinai Hospital, Philadelphia, where she started her training in February, 1941, and was graduated in 1943. She is a graduate of St. Mary's High School, Wilkes-Barre. Josephine is a member of the Army Nurse Corps Reserve.

LT. JOHN RIMOSUKAS DECORATED

For "meritorious service" in Belgium, Holland and Germany" while Executive and Commanding Officer of his company, which was a part of the 104th Timberwolf Division of the First Army, First Lt. John Rimosukas of Poquonock, Conn., has been awarded the Bronze Star Medal, the War Department advised his wife, Mrs. Julia Rimosukas on Tuesday, May 22nd. He also holds Silver Star Medal for "gallantry in action in Germany last December."

Lt. Rimosukas, a former Science Teacher at the High School, enlisted as a private in August, 1941, and was commissioned a Second Lieutenant in January, 1943, at Fort Rening, Ga. He received his Silver Bars in June, 1944, and was sent overseas two months later. His company was the first to land directly in Normandy without touching England, and from October 23rd to November 8th, fought with the Canadian First Army in Holland. He took part in the drive into Germany, was in on the fall of Cologne and the battle for Aachen, and was in on the capture of Halle and the crossing of the Mulde River, when the American forces joined with the Russians.

His Bronze Star Medal citation read: "First Lieutenant J. Rimosukas, awarded Bronze

Star for meritorious service in connection with military operations in Belgium, Holland and Germany, from October 23rd to February 20th, 1945. During this period of combat with the enemy Lt. Rimosukas performed his duties as Executive Officer and Commanding Officer of his company—in an outstanding manner—proving himself an outstanding leader of men.

By his personal examples of courage, valor and devotion to duty, he has gained the respect and admiration of all the officers and men of his company, and his actions above and beyond the call of duty reflect the highest credit upon himself and the Armed Forces of the United States."

Lt. Rimosukas' division is among those stated for early training in this country before being shifted to the Pacific. He is the son of Mr. and Mrs. Michael Rimosukas, of Poquonock, Conn.

Given Army Discharge

Eddie Struckus, former Classical High School star footballer, has received a medical discharge from the U. S. Army Air Corps, which he entered as a cadet during the schoolboy football season of 1934. He plans to enter Springfield (Mass.) College in February, to major in Physical Education. At Classical, he was a Fullback, and one of Coach Frank Brennan's outstanding gridiron prospects. He suffered injuries from a crash during a flight training, and was last stationed at the San Marcos (Texas) Army Air Field. He is 19-years-old, and his home is in Worcester, Mass. He has taken Summer employment as a Life Guard—at Indian Lake.

Sgt. Robert V. Palusis, of 11 Seymour St., Worcester, Mass., was one of a group of 1070 enlisted men and 403 officers who arrived on 81 planes at Bradley Field, Windsor Locks, Conn., from Europe for redeployment to the Pacific Area, after leaves to their homes on June 21st (Bradley Field, is a U. S. Army Air Force Base, located in North Central Connecticut, and is one of the largest bases in the New England Area).

Pfc. Walter "Bud" Yuknavich, graduate of Wilkes-Barre Township High School, has spent three birthday anniversaries overseas, the latest in the Palau Islands. He enlisted on April 15, 1942, and went overseas after getting training at Camp Forrest, Tennessee. His home is in Wilkes-Barre Township.

Coxswain Leonard Stankunas, son of Mr. and Mrs. Frank Stankunas, 14 Scureman St., Lyndwood, celebrated his 19th birthday somewhere in the Pacific on July 12. He entered service Feb. 20, 1944. Prior to enlisting in the Navy he attended Hanover Township High School and was active in football.

Pfc. Ladislaus J. Esunas, brother of Mrs. Genyvie Behrens, 2505 13th St., N.W., Washington, D. C., wounded in France, imprisoned in Germany, now liberated and home on leave. He is a brother of Maj. Bernard Esunas, B-29 flight commander.

CAPT. W. A. SPELYNG'S LETTER FROM GERMANY

Joseph Vaicaitis, Vice-President of the Lithuanian R. C. Alliance of America received the following letter written May 5, 1945 from Germany from his friend Capt. Walter A. Spelyng, who is a member of lodge 83, Scranton, Pa.:

"It's a long time since I received your letter. Things were moving so fast, I just could not find time to write a letter that could be at all interesting, so I hope you will excuse my delay.

Since then, I have seen a lot of Germany. The Rhine river is beautiful, as are the many homes and castles. Of course we had little time to enjoy the beauty, what with the snipers and S. S. etc. It kind of made us wish we had eyes in the back of our heads. I have been to several concentration camps and saw some of the many horrors and indecencies the Germans committed against the inmates. Half burned bodies, still others piled up to the ceilings and even some shot and not even carried from the streets. Yes, Joe all you have seen in the papers or heard is true. It's unthinkable to even conceive, that we are supposed to be living in a civilized world. It's good to know that the master race of Supermen have at last capitulated.

In my travels, I saw endless columns of freed people streaming along the roads to the rear. Czechs, Poles, Russians, French, Belgians, etc., yes, even Lithuanians. All, at last free to think, pray and go where they will. I met up with and talked to a lot of Lithuanians. They wished me to convey to their relatives in the States, that they are still alive, but as you know it is an impossibility.

I met the former minister of Finance, Dr. P. Karvelis and his wife. I had a nice chat with him and gave him some advice as to several things. It seems that about 80% of all professional people of Lithuania are in Germany. I met more each day, needless to say, I befriended them.

Well Joe, more later, these people need political help from U. S. I can't in my position, express their needs.

So long and before you get this, it will be V-E day.

Spelyng"

LT. PAYAVIS HOME

First Lt. Adele D. Payavis, who was chosen as Miss Edwardsville by the Businessmen's Association of that borough during the 50th anniversary of Edwardsville during the week of the pageant held at Edwardsville June 8 to 15, 1934, in spending a 30-day furlough with her parents, 567 Main St., Edwardsville, Pa. She was crowned as queen of the pageant held at Edwardsville Athletic Field on Tuesday, June 12, 1934. Lt. Payavis is a graduate of Edwardsville High School, class of 1934, and University of Pennsylvania School of Nursing, class of 1937. Prior to her enlistment as an Army Nurse on May 11, 1942, Lt. Payavis was a supervisor at University of Pennsylvania Hospital. She spent 31 months as a supervisor in a hospital in China. Her brother Capt. Leo Payavis, is on the staff at McGuire General Hospital in Virginia. Her brothers-in-law Major Fred Witkowski and Lt. Frank Biezup, are overseas.

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU?

Tai yra labai naudinga knygutė, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės antruosius popierius. Joje yra trumpai suglausti klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbose. Knygutė mažo formato. Gali moterys ją įsidėti į ridikulį (pocketbook). Didelės raidės, spauda aiški. Norintieji gauti knygutę—"Kaip Tapti Amerikos Piliėčiu!" įdėkite į konvertą 25c. ir paaukite "GARSUI", P. O. Box 33, Wilkes-Barre, Pa.

ZUVO KETURI VAIKAI

Williamsport, Pa.—Liepos 28 dieną dël aliejinio pečiaus eksplozijos žuvo keturi Mr. ir Mrs. Woodrow W. White vaikai. Jų tėvas, 28 U. S. divizijos narys, grįžta iš tarnybos iš Vokietijos.

VISI LIETUVIAI TĖVAI MALONIAI PRASOMI SAVO VAIKUS LEISTI I

MARIANAPOLIO HIGH SCHOOL IR KOLEGIJA, THOMPSON, CONNECTICUT

TAI VIENINTELE MOKYKLA LIETUVIAMS BĖRNIUKAMS SIAME KRASTE. Ji buvo įsteigta 1926 metais ir jau yra išleidusi daugiau kaip 1100 mokinių. Marianapolio kolegijoje veikia aukštesnioji mokykla (High School) ir dveji kolegijos metai (Junior College). Mokalas šiais metais prasidės rugsėjo 5 dieną. Tėvai lietuviai kviečiami jau dabar įrašyti savo vaikus Marianapolio High School ar Kolegijai. Kuriami arčiau, yra prašomi užvažiuoti, apžiūrėti mokyklą, gauti papildomų žinių. Visų informacijų reikalais kreiptis šiuo adresu: REGISTRAR, Marianapolis College, Thompson, Conn.

VIETINĖS ŽINIOS

SVARBUS W. KLONIO LIETUVIŲ TARYBOS SUSIRINKIMAS

Ketvirtadienį, liepos 26-tą, Šv. Trejybės parapijos svetainėje, Wilkes-Barre, įvyko W. Klonio Lietuvių Tarybos susirinkimas.

Dalyvavo Tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas adv. J. R. Virbalis, vice pirmin. V. T. Kvetkas, II sekretorius M. Zujus, išdininkas J. G. Jonėika; vietos klebonas kun. J. K. Miliuskas; Tarybos nariai—M. Kupris, Ant. Galinskas, J. Laukaitis, V. Griestartaitis; svečiai Ant. Ambrozaitis ir Ant. Kupris.

Pirmsėdžiauja adv. J. R. Virbalis.

Sekretoriauja M. Zujus. Plačiai svarstyta visuotinis W. Klonio lietuvių konferencijos sušaukimas perrinkimui tarybos ir nustatymui ateities veik-

los programos. Išsireiškė adv. J. R. Virbalis, A. Galinskas, V. T. Kvetkas, M. Kupris, M. Zujus, J. G. Jonėika ir kun. J. K. Miliuskas. Visi kalbėjusieji išsireiškė už visuotinos konferencijos sušaukimą ir įjudinimą vietos lietuvių į didesnę veikimą, ypatin-gai senosios tėvynės Lietuvos gelbėjimui—jos laisvės ir nepriklausomybės atkovei.

J. G. Jonėika formaliai pasiūlė pavesti Tarybos vykdomajam komitetui W. K. lietuvių konferenciją šaukti galimai greičiausiu laiku. M. Kupris parėmė. Priimta vienbalsiai.

Taipgi plačiai svarstyta konferencijos programa, duodant vykdomajam komitetui įvairių sugestijų kas link dienos, datos, kalbėtojų ir t. p.

LEIT. J. MAGDALINSKAS VIEŠEJO PAS TEVUS

LRKSA 17 kuopos narys leit. Juozas Magdalinuskas viešėjo pas savo tėvus Kazį ir Oną Magdalinuskus, 23 Sylvanus St., Wilkes-Barre, Pa. Visa Magdalinuskų šeima priklauso prie LRKSA 17 kuopos.

NUMIRĖ IGNAS KRIKŠČIONAS

Liepos 24-tą, 12:45 A. M., Nanticoke State ligoninėje, numirė Ignas Krikščionas, gyv. 200 Pine St., Hanover section, Nanticoke.

Iškilmingos laidotuvės įvyko penktadienį, liepos 27-tą, iš Šv. Juozapo bažnyčios parapijos kapinėse.

Iškilmingas Mišias atlikė monsig. J. V. Miliuskas, o prie šoninių altorių—kun. A. Ežerskis ir kun. Šimkionas, kuris taipgi suteikė paskutinę benedikciją kapinėse.

Karstą nešė Frank Hauptman, Elmer Karboški, J. Vaivada, Clement Maholski, John Driscoll, Barney Sadowski. Velionis iš Lietuvos atvyko 57 metai atgal. Pirmiausia jis apsigyveno Old Forge. Hanoverio sekcijoje išgyveno 45 metus. Užlaikė taverną. Tik keli metai atgal, dėl senatvės, iš biznio pasitraukė. Jo žmona numirė 12 metų atgal. Velionis buvo veiklus lietuviško draugijoje, taipgi kelis metus tarnavo boro sveikatos oficerium (prie senosios boro administracijos formos).

Paliko sūnų daktarą Vinčą Krikščioną, buvusį LRKSA daktarą kvotėje, gyv. Susquehanna, Pa., dukteris Mrs. Margaret Groblewski ir Mrs. Jean Murphy, gyv. New York City; Mrs. Anna Smith ir Mrs. Viola Soback, Irvington, N. J.; sūnų Igną, Jr., Hanover sekcijoje, Nanticoke; brolių Juozą, Plymouth'e; 13 anūkių ir 4 proanūkus.

Daktarui Krikščionui, visai velionio šeimai ir giminei pareiškiam giliausią užuojautą!

MIRĖ

A. a. Paul Rice, gyv. 610 Main St., Duryea, palaidotas liepos 26-tą iš Šv. Juozapo bažnyčios parapijos kapinėse.

A. a. Mrs. Bina Bagonis (Burns), gyv. 820 North Street, Luzerne, numirė dėl širdies ligos liepos 24, palaidota liepos 26-tą iš Šv. Onos bažnyčios parapijos kapinėse. Paliko vyrą, motiną, seserį ir brolius. Velio-

SKAITYK "ZVAIGZDĘ"

Jezaus širdies religinio atgimimo laikraštį "Zvaigždė" rimčiausias ir turtingiausias mėnesinis laikraštis! Metams tik \$1.00! Adresas: Zvaigždės Administracija, 488 Seventh St., So. Boston 27, Masa.

nė 1937 metais baigė Misericordia kolegiją ir septynis metus mokytojavo Luzerne high school.

A. a. Mykolas Benderis, gyv. 1230 South Main St., Hanover Township, numirė liepos 28-tą, palaidotas rugpjūčio 1-mą iš Plymouth'o Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse, Muhlenburg, Paliko 5 vaikus, 11 anūkių ir 5 proanūkus.

LANKESI PAS GIMINES

Elena Žiogelytė, 469 South St., Wilkes-Barre, lankėsi pas gimines Northampton, Mass.—dvi savaites viešėjo pas Teofilę ir Joną Malengus.

MANCHESTER, N. H.

Svarbi Žinia. Mūsų vietinis BALF 53-čias skyrius gavo pranešimą iš centro Brooklyn, N. Y., kviečiant prisidėti prie rubų rinkimo Lietuvos žemėms.

Mūsų vietinio BALF skyriaus valdyba kviečia visus vietos lietuvius į talką praktiniam labdarės darui. Lietuvos žmonės, išblaškyti po Europos kraštus, kenčia vargą ir skurdą. Ypač šiurpu darosi pagalvojus, kas jų laukia artinant žiemai, kaip jie atsipsirs prieš šaltį ir alkį...

Taigi, malonūs lietuviai, kviečiame jus aukoti atliekamus rūbus ir atneškit į Lietuvos Klubą, Susidarius didesniai kiekiui, bus persiųsti BALF sandėlin, Brooklyn, N. Y.

J. A. Vaičiūnas, sk. pirm.

BALF Skyriaus Prašymas

Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo 53 skyrius turėjo susirinkimą liepos 15 dieną. Skyrius turi 58 narius. Svarbiausias susirinkimo tikslas buvo drabužių rinkimas. Prašoma visų lietuvių, kurie turi tinkamų, bet nevertojamų rūbų, kaip siūtų, overkoto, suknelių, baltinių, kojinių, čėverkyčių ir tt., atneškit į Lietuvos Jaunimo Klubą, 335 Pine St. Išsiuntimo rūpinasi Jonas Vaičiūnas, Vaclovas Zaremba ir Klubo šeimnininkas Stanislovas Antanaitis. Taipgi gal bus ir daugiau padėjėjų.

A. Kikatis, sp. raštin.

Mūsų Kariai

30 dienų atostogavo sugrįžęs Lt. Col. Vaclovas Razumas. Viešėjo pas savo šeimą ir tėvus.

1-mas leit. Robertas Andriejus viešėjo pas tėvus; pvt. Juozas Švedas viešėjo pas motiną ir patėvį Ramoškį; seržantas Jonas Olkoviakas ir serž. Adolfas Antanaitis garbingai atleisti iš tarnybos. Pastarasis buvęs sunkiai sužeistas.

Sveikiname grįžusius karius! Deje, serž. Jonas Olkoviakas jau spėjo ir apsigyventi su vietos lietuvių panele slauge Veronika Čaikauskaitė. Laimingo šeimyniško gyvenimo!

Pažymėtina, kad visi čia pe-

METINIS IŠVAŽIAVIMAS

Rengia

A. L. R. K. VARGONININKŲ KUOPA

Rugpjūčio-Aug. 12 dieną, 1945

SANS-SOUCI PARKE

HANOVER GREEN

Turininga muzikalė programa prasidės 4:30 P. M., kurią pildys naujas Wyoming Klonio STASIO ŠIMKAUS VYRŲ CHORAS.

PELNAS SKIRIAMAS NAUJAM KNYGYNUI IR "MUZIKOS ŽINIOMS"

Nuoširdžiai kviečiame lietuvius atsilankyti ir pasiklausyti naujo choro dainuojant naujas dainas.

minėti kariai yra LRKSA 119 kuopos narių sūnus. Yra vilties, kad tie jaunuoliai, laimingai užbaigę savo garbingas tarnybas paseks savo tėvų pėdomis ir taps mūsų garbingos organizacijos nariais. J. A. V.

NEW BRITAIN, CONN.

Bendras Piknikas Lietuvos Reikalų Parėmimui

Sekmadienį, liepos 15, 1945, newbritainiečiai bendroms jėgomis buvo surengę pikniką Lietuvos reikalų parėmimui (per A. L. T.).

Gaila, kad tą sekmadienį oras pasitaikė lietingas, tad ir publikos visai mažai atsilankė. Pajamų buvo \$285.55. Išlaidos buvo gan didelės, tad pelno liko tik virš 50 dolerių.

Patriotiškų lietuvių nesulaikė nei lietus. Jie atsilankę linksmam praleido laiką ir savo atsilankymu parodė meilę savo pavergtai tėvynei. Tarp atsilankiusių matėsi ir mūsų klebonas kun. M. Pankus.

Komisija nuoširdžiai dėkoja atsilankiusiems bei klebonui už paramą ir skelbimą. Komisija pramato reikalą ir mano netrukus surengtą kitą pramogą Lietuvos reikalų parėmimui.

Brangūs broliai ir sesės lietuviai, atmintim, kad mūsų tėvynė vergijoje, kad mūsų broliai ir sesės išsklaidyti po visą pasaulį ir jiems reikalinga parama. Paramos reikalais rūpinasi ALT, tad stokime į gelbėtojų eiles darbu, aukomis bei lankymu parengimui.

Drabužių rinkliava prasidėjo liepos 1 dieną. Tad peržiūrėkit savo drabužius, gal surasit tinkamų paaukoti dėl lietuvių dėl karo nukentėjusių. Išvalykite, sutaisykite ir pridukite vietiniam BALF skyriui, pristatant į Šv. Andriejaus parapijos salę. Mes daug rūpinamės savo gerais laukais, vienok laikas sukelti savo širdyse daugiau rūpestingumo gelbėjimui vargančių brolių ir seserų. B. M.

OMAHA, NEBRASKA

Suorganizuotame BALF Skyrių

Kai p. P. Daužvardis atsilankė pas mus, ta proga suorganizuotame BALF skyrių. Kiek buvo žmonių salėje, tiek prisirašė prie skyriaus. Mat, visi nori padėti mūsų broliams lietuviams.

Statba Eina Pirmyn

Mokyklos padidinimas ir seselių namo statymas gerai eina pirmyn. Šiuo laiku rūšis ir pirmas sukeltas jau išmūryti. Jei oras bus geras, tai bus galima laiku baigti.

Party

Rugpjūčio 5 dieną turėsime party. Tikėtai knygutės išdalin-tos. Daugelis žmonių pirkto tikietų knygutes ir sugrąžino. Vietinis

VIEŠA UZUOJAUTA

Onai Kaunietienei, jos dukrelei Valerijai bei žentui, mirus mylimam vyriui ir tėviui a. a. Antanui Kaunietičiui, reiškiam giliausią užuojautą! Visagalis Dievas testiprina jūsų liudėsiu perpildytas širdis, o a. a. Antano vėlei te suteikia linksmybę dangaus karalijoje!

A. a. Antanas buvo vienas iš pavyzdgingiausių narių katalikiško draugijose, todėl mes pasigesim jo visi.

Jums nuoširdžiai atjaučiantys

Antanas ir Bronė Miciūnai
New Britain, Conn.

HOOVERIO BALSAS IR KUN. DR. KONCIAUS VIZITAS

Philadelphia, Pa. — Vietiniai lietuvių visuomeniniai veikėjai, sužinoję, kad buvęs Amerikos prezidentas, Mr. Herbert Hoover liepos 18-tą kalbės San Francisco konferencijos charterio reikalui, nusiuntė jam telegramą, prašydami nepamiršti ir Lietuvos... Tai liepos 25-tą gautas iš jo toks laiškas:

My dear Mr. Kavalaskauskas:
My dear Mr. Zemaitis:

I enclose herewith a copy of the speech to which you referred in your telegram and you will see I have advocated the Lithuanian cause.

Yours truly,
Herbert Hoover

Liepos 26-tą, važiuodamas iš New Yorko, čia buvo sustojęs kazimieriečių klebonijoje kun. dr. J. B. Končiaus ir turėjo pėsčiomis su vietos veikėjais dėl karo ir okupacijų nukentėjusių lietuvių šalpos reikalais. X.

RUSAI PERĖMĖ LENKŲ VAIKUS PALESTINOJ

New York (LAIC)—1941 metais rudenyje Londono Lenkijos vyriausybė sudarė sutartį su sovietais, iš Rusijos dykumų buvo išleista dalis lenkų tremtinių, jų tarpe nemažas skaičius vaikų-našlaičių. Dalis tų vaikų gyveno Palestinoje. Dabar Londono spauda praneša, kad neseniai ir Palestiną atvykę sovietų pareigūnai pareikalavo žemesnio amžiaus vaikus jiems išduoti. Lenkų agentūra priduria, kad tuos vaikus išduodant vyko kirdį veriančios scenos, nes daugelis vaikų tebeprisimena šiurpius pergyvenimus rusų okupacijoje. Net ir vaikai liko paaukoti "appeasement'o" politikai. Nėra abejonės, kad tie vaikai bus patalpinti į auklėjimo namus, kur iš jų bus daromi 100% komunistai.

BALTIJOS "ŠVEICARIJA" SU AMERIKONIŠKA KONSTITUCIJA

Washington (LAIC)—Latvijos ministras Washington, dr. A. Bilmanis, išleido naują 67 pusl. knygą apie Baltijos valstybių vietą pokariniame pasaulyje: "Baltic States and World Peace and Security Organization."

Autorius pažymi, kad Baltijos tautos (lietuvių, latvių ir estai) palankiai vertina ir remia Jungt. Tautų Konferencijos darbus. Toliau dr. Bilmanis nupaakvoja Baltijos valstybių istoriją, jų bendradarbiavimą Tautų Sąjungos rūmose taikai palaikyti, gautąsias laisvės garantijas iš SSSR pusės, ūkinę ir kultūrinę pažangą bei prekybinius santykius. Svarstydamas pokarinę pasaulio santvarką, dr. A. Bilmanis pabrėžia, kad Baltijos valstybių nepriklausomybė yra svarbus veiksnys visos Europos saugumui. Be to, 1914 ir 1941 m. karo parodė, kad priverstinis Baltijos kraštų prijungimas prie Rusijos neatnešė Maskolijai jokios karinės persvaros prieš Vokietiją: rusų armija vis tiek turėjo trauktis į natūralūs gynimosi pozicijas už rytinius Baltijos valstybių sienų.

Ministeris dr. A. Bilmanis pabrėžia reikalą vėl atsteigti Bal-

tijos jūros laisvę ir Baltijos kraštų nepriklausomybę, kaip kad buvo anksčiau, kada jie buvo ekonominis-kultūrinis tiltas tarp vakarų ir rytų Europos. Autorius siūlo tuos tris kraštus (Lietuvą, Latviją ir Estiją) sujungti į vieną, panašų į Šveicariją, į vedant konstituciją pagal USA konstitucijos principus, ir garantuojant jų amžiną neutralumą. Atsižvelgiant į kalbų skirtingumą, tie kraštai galėtų tarpusavimi santykiavimui įvesti anglų kalbą. Tų valstybių jungtinė teritorija siektų 67,000 kvadr. mylių ir apimtų tiek, kiek Danija, Olandija, Belgija, Šveicarija ir Luksemburgas kartu, gi jų gyventojų skaičius siektų apie 6 milijonus, tai yra prilygtų viso Australijos kontinento gyventojams. (Kaip žinome, panašias idėjas yra skelbę savo raštuose dr. Šliupas, Tumas-Vaižgantas, prof. Pakštas).

Atsikūrusios Baltijos valstybės, kaip toliau rašo dr. A. Bilmanis, iš Vokietijos ir Sovietų Rusijos turi teisę reikalauti reparacijų už padarytus materialinius nuostolius. Kare sužeistųjų, žuvusiųjų, nužudytųjų ir išvežtųjų šeimoms irgi turi teisę gauti kompensaciją.

REIKALAUJA DEMOKRATINIŲ LAISVIŲ SSSR PAVERGTOMS TAUTOMS

New York (LAIC)—Erie diecezijos vyskupas J. M. Gannon savo žodyje kreipdamasis į U. S. Kongresą ir į Amerikos gyventojus, pabrėžė reikalą suteikti demokratines laisves 250-čiai milijonų vidurinės ir rytinės Europos žmonių, kurie dabar yra išimtinėje sovietų kontroleje.

"Atėjo laikas," kalbėjo vysku-

pas Gannon, "kada turime tvirtai ginti savo teises. Mes norime kad mums būtų leista lankyti vidurinės-rytinės Europos kraštus ir juose dirbuotis taip, kaip tas leidžiama rusams mūsų valdomose žemėse. Dabar visa vidurinė Europa liko apsupta sovietų karišku kordonu. Niekam iš esančių jo viduje neleidžiama susisiekti su išoriniu pasauliu."

LIETUVOS DVASIŠKIAI VERČIAMI PIRKTI LĒKTUVŲ RAUDONAJAI ARMIJAI

New York (LAIC)—Visais galimais būdais varžydami bažnyčios veikimą, bolševikai, be kitų priemonių, tikybinėms bendruomenėms uždeda įvairius tiesioginius ir netiesioginius mo-

kesnius. Iš bolševikų naudojami būdais varžydami bažnyčios veikimą, bolševikai, be kitų priemonių, tikybinėms bendruomenėms uždeda įvairius tiesioginius ir netiesioginius mo-

RINKTINĖS MALDAKNYGĖS

Kiekvienas Lietuvis Katalikas Turi Galimybės Pasirinkti Gražiausią Lietuviu Kalba Išleisť Maldaknygę Priinama Kaina. Pasinaudokite Proga.

DIDYSIS RAMYBĖS SALTINIS. Surinko ir išleido kun. P. M. Juras. Kaina \$3.50.

Maldaknygė turi 788 puslapius. Minkštasis odos viršelis, papuošta lietuviško stiliaus kryžiumi, bet viduje dar gražesnis. Joje telpa 106 paveikėliai. Daug jų paimti iš Mišiolio. Evangelijos sekmdieniams ir bažnytinėms šventėms. Novėnų 12. Litanių 16. Vainikų maldų (karunkėlių) 7. Giesmių 9. Trejos Mišios (vienos liturginės maldos iš Mišiolio). Graūbūs verkimai. Arti šimto puslapių pavėsta maldom: šv. Sakramentų. Nurodoma geri darbai, už kuriuos galima laimėti atlydus. Labai daug įvairių maldų su atlydais. Nurodoma gyvenimo pagrindai—atspaudinta visi poteriai. Raldės aiškios ir įvairios. Kalba graži.

SVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės

Sutaisė kun. J. K. Miliuskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomiu taip, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 18c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.

ZYMLAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS

ANIOLAS SARGAS, Juodais apdarais (originalė kaina \$1.50)	\$1.00
DANGAUS ZVAIGZDUTE, Juodais apdarais (originalė kaina \$1.50)	1.00
MALDŲ VAINIKELIS (originalė kaina 70 centų)	.50
MALDŲ RINKINELIS, Juodais apdarais	.40

Kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJA

73 E. South St. (P. O. Box 32) Wilkes-Barre, Penna.

"Gailėstingas Samaritė." Jau šių metų pradžioje Lietuvos R. Kat. kunigai tam reikalui, esą, buvo suaukoję daugiau, kaip 50,000 rublių. Nežiūrint, kad karo metu sugriautas bažnyčias neleidžiama atstatyti, dvasiškių lėšos naudojamos pirkimui karo priemonių.

APIE SALOMEJA NERIS

New York (LAIC)—Iš Maskvos šaltinių paeinantomis informacijomis, Lietuvoje po sunčios ligos numirė Salomeja Neris (Bačinskaitė-Bučienė).

Kaip žinome, bolševikams 1940 metais okupavus Lietuvą, Salomeja Neris tapo viena iš karščiausių Stalino garbintojų ir aklu įrankiu rusų imperializmo. Tais pat metais liepos mėnesį tapo "Liaudies Seimo" nare, ir SSSR "Aukščiausios Tarybos" nariu.

Šio karo metu ji gyveno Penzoje ir Maskvoje.

Salomeja Neris, matyt, protarpiais jautė sąžinės graužimą ir nerimą dėl pasirinkto kelio. Eilėrašty "Gyvenimo Giesmė" ji tarp kitko rašė:

"Gyvenimas mano, vėjas palaidas...", o savo autobiografijoje, išspausdintoje "Vainikų" II tome prisipažįsta:

"Taip pat netikju, kad mano gyvenimas būtų sėkmingas ir pavyzdingas..."

O gaila, būta talentingos lietuaitės.

LENKŲ TREMTINIAI PRANCŪZIJOJE

New York (LAIC)—Prancūzijoje, kaip lenkų kariškių laikraštis praneša, yra netoli milijono lenkų. Didelė jų dalis, daugiau kaip ketvirtis milijono, yra Lillio apylinkėse. Prancūzijoje išena lenkų dienraštis "Narodowiec" ir keletas savaitraščių. Netoli Marseilles yra koncentracijos stovyklos, į kurias talpinami lenkai, atvykusieji iš Vokietijos. Kartais į lenkų tarpą patenka ir lietuvių, ypač iš Vilniaus krašto. Lenkų laikraščiuose, kur skelbiama apie paieškomas gimines, užtiknamos tokios lietuviškos pavardės, kaip Rėksnys, Grucevičius ir tt.